

Rara

81

14091

28 Bl.

coll. & coll. II 181 R

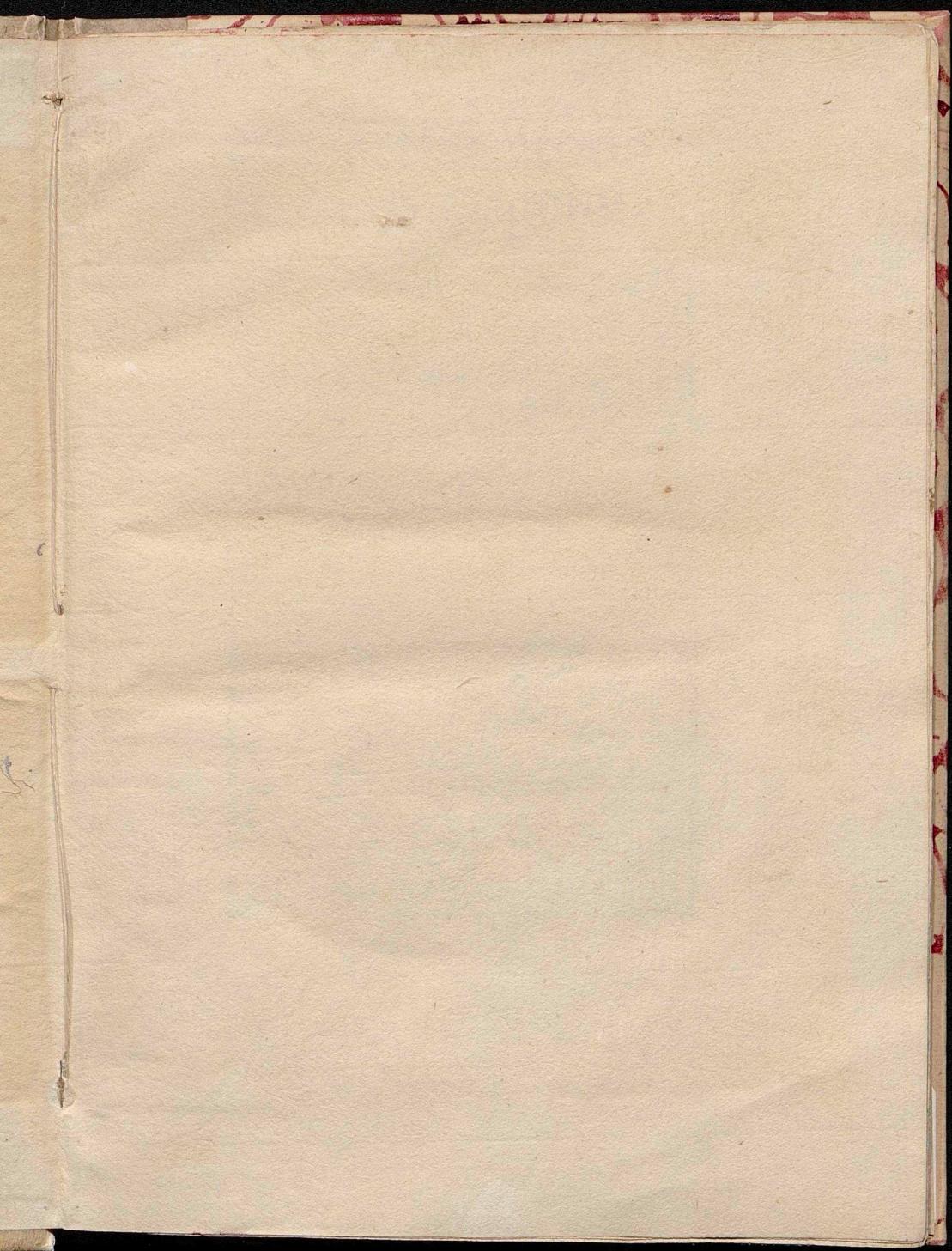
An. variegata
L 8 [Spigmann mat]

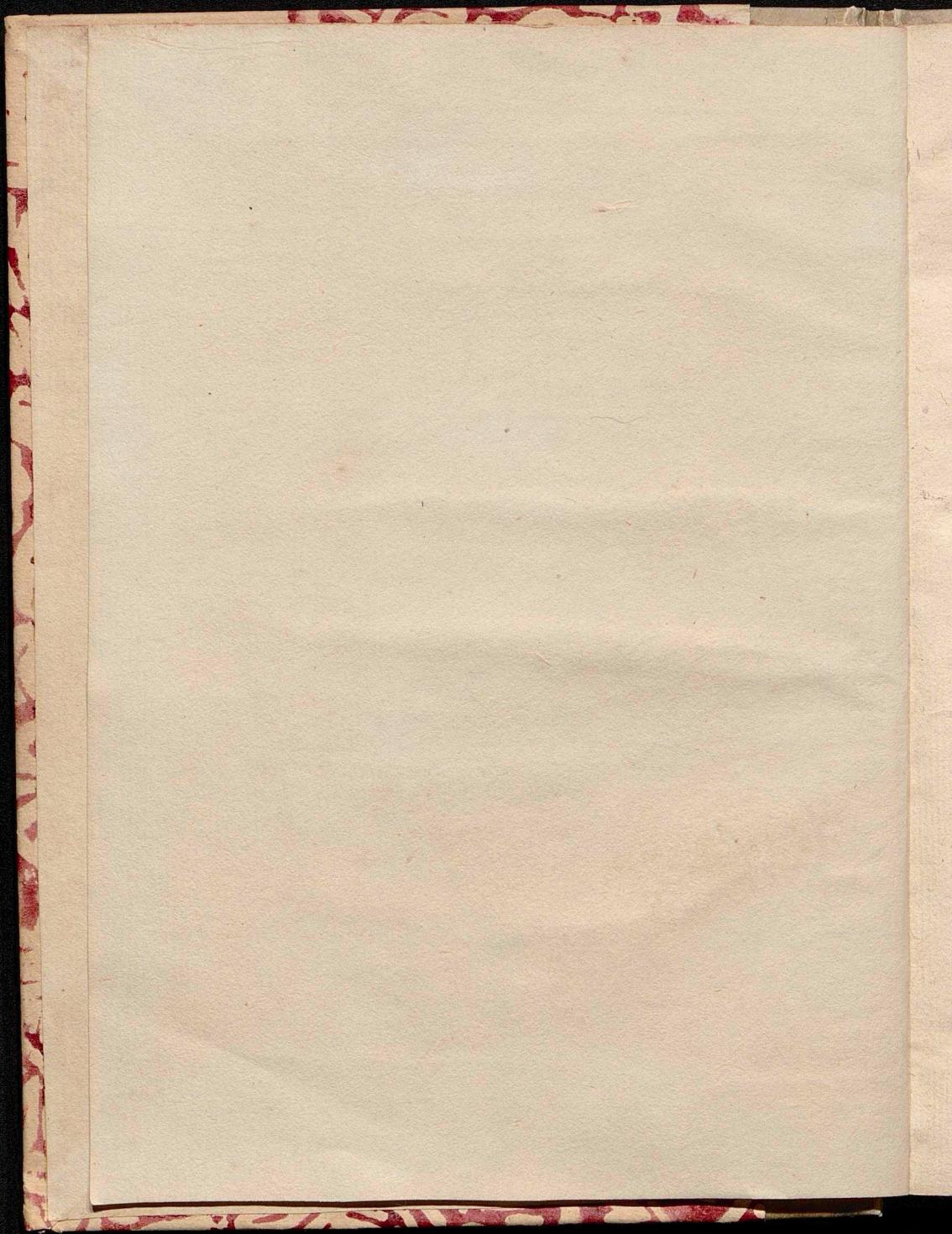
Paris, Ca. 1498

Hain, 74²²

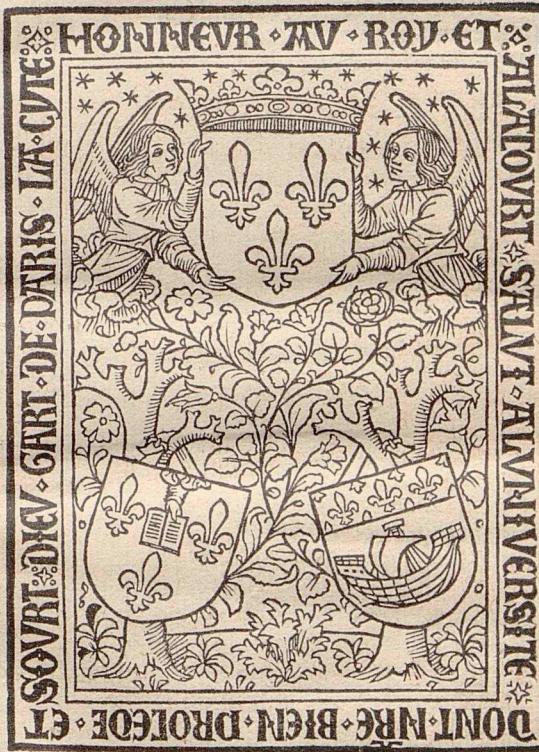
4818114091(1)

GAGUIN (Robert)

A
Ars versificatoria
Robertí Gaguini

André Bocard

¶ Ad libellum recognitum Auctoris proloquum.

¶ He reperas iterum nostras pannosior edes
Accipe supremam non rediture togam.
Quas prava multum preli vertigine sordes
Su stuleras / Nitro terribilis / et latice.
Vlade. nec extimesas quos liuor deuomet angues.
Nam nitidus nemo est quem probet inuidia.
Nil geris obscenum. nec quo se bllis acerber.
Latit es ut prolis vel breuitate Vale.

48 | 81 | 14091 (1)

2

Primus

Ad libellum suū Roberti Baguini Epigrāma.

q H:frustra obloqueris Lenomani principis aulam
Ibis. Abi. pulsa parvule tecta liber.
I/Citus. Exigua cōq̄ sis veste togatus:
Le bonus ad dominum sanctor̄ ire sinet.
Sobrius ergo meo dictamine verba repones:
Et venisse humili nil vereare loco.
Cernitur ingentes estu caldoris anhelos
Pertenuit ceruos fonte leuare sitim.
Le comes illustris curis maioribus actus:
Perferet admissum gratius esse breuem.
Alii forte errati si quis te maximus auctor
Arguet: Assurgas. et venerare senem.
Dic te inter turbas/inter molimina rerum/
Sollliciti patris exiluisse domo.
Si contra obrectet falsa grauitate susurro/
Grammatis auditor/ vanus/ineptus/ iners:
Obsurdesce: rudes neque asylicissē relatu.
Irrita responsis mens male sana furt.
Leu pecus a stimulo dum calcitrosa repugnat:
Ringit. et ad plagas durat in qua latus.
Elae. benigna tibi successerit aura ferendo.
Et ducibus superis te schola franca leget.

Lodoici xantoni. Episcopi Epigrāma in Roberti baguini ordinis sancte trinitatis/ et capitulorum generalis precepta.

q Unū numeris certis tentas cantare poeta:
Et vario musas vīs celebrare pede/
Baguini precepta tene: quibus orpheus vīsus/
Concinnit suauis pliudarus atq̄ lyra.
His maro tum heroas his pergama cantat homerus
Carmine lasciuo queq; thalia canit.
Iam schola parisia Roberti dogma legunto:
Carmīnibus viuat tempus ut omne tuis.

q Simon recomadoris Angeriacus Lodoici
xantonensis episcopi secretari^o/ suo p̄ceptorī
et magistro Roberto Baguino ordinis sancte
trinitatis/ et capitulorum generali. S. P.

Liber

Glos de arte metrica i lucē libellos emissisti illustris Sa
guine: sic cupida poematiū suūterus prendidit: vt quasi
q vno mille annoꝝ obuolutuz latibulo thesaux repperit
bos pcul falso/z beatissimos /z apd se se pciosissimos
habeat. Quoniam ita hercle per huiusce artis riuulos decurristi vt
nichil quippliā nō modo tam latebrosum/archanūqz fuerit quin tu
Lucetio palā: sed z quotquot lapillos scrupulos ve peperit explorat
os stricimꝝ numeratos scientissime tradideris. Inceps hancine
graui ac multa sententia reserta editionez/tum comptā z nitidā/tuꝝ
diuino ingenij acumine elaboratam: haud in amenissimis eloquentie
flosculis ppulchre expolitā effecisti. Item pfecto audentes iuuentū
aīos poterissime instructuz. Tandē qd plurimo ac sublimi ingento
factū negauerit nullus cōplūsculas huiusce discipline/priscoruz au
crotū sententias. has rudē z incultiū oēm/nec vlla levitate sermonē
faciētes/ illas afflida inter se certatiōe dissidentes quasdā inextrica
biles/haud enodatas:nōnullas vero(qd nō vnicus ipse arbitror) fri
gidissimas/mancū quiddā parturētes familiari te certū habeo/du
cente numine/studiosius accuratiūqz accumulans: z cōcinnitate z
suauitate/ z consonātā/ z claritate/ z laude pluria:tuisip̄s libellis
sane:tum vtilissimas:tuꝝ clarissimas: pegregie describere duxisti vti
lissimū. At quod multo delectabilius iudicarim/z castet recte nū
randi modū oēm/exam̄ussum p̄docteqz designas/vna z ludibundas
quasqz camene veneres lucidissime es āplexus. Quibus p̄ rebus/
cuꝝ felicissima iuuentus:cui nō modico es adiumento cum firmi ac
grauiſ iudicij multoꝝ annorū etas decreuere: vt nec modo poetica
dignitate sed eloquentie magnitudine sup̄sis clarissimus. Egovero
tete quem z consultissimuz preceptorem temp adiui et peritisimuz
michi magistruz selegi. cumulatis honoribus pariter magnipendā.
atqz facundie tue fulmina iter illustres oratores veluti peronantia:
faciam haud mediocriter admirari: quin vel tuo nomini modularis
tissimum carmen gloriose ascripserim. Eale.

¶ Simonis recomadoris Angeriaci in libros
eiusdē gaguini de arte & scīcādi: Epigrāma.

Gisqz cupit numeros dulci cecinisse camena
Te legat. et quotiens id volet aptus erit.
Exorsus musas cantus modularis amenos:
Et leto flore nobile spargis opus.
Scrutaris riuos nichilum post terga relinquent.
Carminis vt doceas fugere quosqz modos.

Primus

Docta manus voluit metri variare colores:
Quo tuus in multo surgit honore liber.

Con laudem artis impressorie
Robertus gaguini Epigrāma.

b Os quotiens sumes lector venerande libellos
Artificum totiens semper amabis opus.
Quod cīa vix poterat perscribere dextra quotannis
Abhēse dat ars/nec inest sordida menda libro.
Pluris erat nuper calamo ruganda papīrus:
Quam modo pregrandis veniat ipse codex.
Hoc iulit inuentum felix germania terris
Artis et ingenij nobile scema sui.

Con Carolum de andegauia. Lenomanie comitem
Robertus gaguini monasterij diui. Abaturini Parisien
ministri in libros de arte metrificandi prefatio.

Cle de cōficiendis vīsbus/inter domesticas sollicitudines
q ipse cōscripti:ea preclarissime princeps ferme inuitus feci
cōmunita. Hāz solliciti hoīs/zinter familiares angustias
ita vt nos oblucrantis de litteris aliquid accuratius cogitare officiūz
esse non potest. Et merri quidēz ratiō/ab ijs qui videri docti volunt
ad īsanem quandaz disciplinam tā pertinere iudicat q̄s si christiane
religioni/et bene instituende vite eslet inimica. Husas enī et dulcia
poemata/ex quibus versificandi industria pdiisse sibi persuaserūt/
non aliter ac pestem aliquaz execrantur. estimantq̄z carmina īuēta
quēdā esse rīn lasciūentū-auctoū q̄ tam pēdem explosaz illam deoꝝ
turbā falsis ceremonijs coluere. Quāobrē si ipse aduersus huiuscē
hoīm opinōnibus improbataz disciplina mea scriptiōe attigisse:
fecisse me petulanter aliquid pertimut. Sed cum diuinos hoīes et eos
maxie quos nostra fides primores habet / poetici studiū ignaros
quiūmo fuisse scientissimos cognoscere (Hāz legislator et idē ppbeta
moyses nonnulla carmine cōscriptis. Et litteratissimus fidel doctor
paulus; dictis poetarū suas epistolaz resarcivit. Hieronymus item
atq̄ Augustinus summe sapientie p̄fessores suave sonatibz metris
suos inēdū libros ornauerū) Hōs inq̄ dei hoīes cū michi p̄ponerē
preclaz in his artibz quidaz qđ iure experti deberet inesse putauis
quo sit: vt de metrica dictiōne hunc ipse libellum (q̄q̄ domestici cu
ris plurimum impeditus) aggressus sum conscribere. Eo presertim
a iij

Liber

tempore cum pauci admodum nostre etatis hoīes q̄ gallias nauaret
opam carminibus. Mā merri consumata ratio nisi sumo ocio: cuius
expes magnāvite sue partem cōplures esse scimus: compari potuit
nūq̄. Idipsuz enī est qd̄ ad eoz laudes / et heros clarissima facinora
prīmū deinde ad erudiendā plebem in p̄ptis̄ theatris: ad reprehē-
sionē improboꝝ/adbibituz fuisse auctores tradunt. Quo genere vñi
sunt vetustissimi oīm poete: atq̄ idem philosophi. quibus oīa fere
versibus canere / id est eloqui mos fuit. Lantores enim ab homero
elocutores appellatos esse. Strabo geograph⁹ auctor est. Ad quem
modū apd̄ grecos Empedoclez. apud latīnos Carronēt Lucretiū
non obscuros auctores. Liceronē addo: multa scripsisse Quintilian⁹
asseuerat. Intellexere siquidē litteratissimi hoīes / q̄cunq̄ metro scri-
pta decore essent/ ea tū iucūda et brevia: tū memoratiu facilita magis
esse. Proinde rē quā non ignobilē diuinī auctores putauere: q̄ reb⁹
fortiter gestis eternū splēdorē assert: q̄ diuinos rit⁹ exornat: hūanos
mulcer affectus: q̄ domi/ forisq̄ suis est oblectamēto cultorisbus: tuo
noī dicatā esse voluimus. Cū certe ex francis p̄ncipib⁹ vñus es: q̄
cū litteras ames: tibi p̄secro sacer musay chorus qd̄ de lynci Virgi.
p̄memorat debeat assurgere: nēpe qd̄ doctrine sq̄ iungillas: q̄ sapient̄
hoīes foues et extollis/ ad sectāda studia litteray exsuscitasti cōpluri
mos. Quibus si in odo breue hoc nostrum opusculum tua lectione
dignum estimabis. Incitamento quoq̄ fueris permultis ad eā disci-
plinā cognoscendam/ cuius ignoratione: preclaris francoꝝ rebus
obscuritati forsitan accessit. Itaq̄ hoc nostro labore quid dignitas
illustiores poete habeat: iucūde cognoscetur. Ad multiformes quo
qz versus pure/eleganter/ et cōcīne cōponendos: via magis ac ma-
gis erit planatio. Qua semel eūtes sublimi īgenio iuuenes eos spō
te sua vates īmitabuntur/ quos et sue peregrine gentis hystorias vī
tra gestorum fidem diuinis carminibus celebrioris reddidisse: vehe-
mēter admiramur. Sed iam ne huiusmodi studiorum consideratio
nos longius suis cōmodis alliciat: institutum aperiemus. Cūtus in
partes tris distributio a nobis posita est. De metri itaq̄ nomie atq̄
diffinitione/ deq̄ litteris et syllabis/ primarijs ipsius metri partibus
de syllabaz natura īscī erit. Pedes deinde qbus velut plaustruz
rotis: carmen p̄mouetur eoūq̄ originem et constantiam/ quidē in
versu preter rectas artis preceptiones liceat: percurremus. Postre
mo carminuz genera/ que in vulgatoriis latinis auctorisbus lecta
sunt: cum eoz exemplis studiosius subiungemus.

¶ De nomine et diffinitione metri.

I Atīna dictio duobus oīno generibus absoluitur: proſa/ et car-
mine. Illa numeris laxa fluit libertor. Hoc certis pedibus ad

Primus

Dissimiliū ordinē constans: volubili gressu pcedit. P̄dlores sapiētissi
mos quosq; decere nemo litterat⁹ ignorat. Poetis altera quodam-
mō peculiari⁹ relata ē. Siue q; ipsi numero delectati certis habenis
distinserit: q; ab eo qd̄ p̄mū dicendi genus inter sapiētis fuitset disce-
dere maluerit. Siue q; alius: vt in reliquis artibus omib⁹ videmus/
aliud est orōnis studiū insecur⁹: tanq; cuiq; ingento esset a natura di-
stincta facultas quedā/nec artes oēs/nec dicit⁹ genera ad singulos
quenire potuissent. Id autē genus qd̄ poetū esse volūt alij carmen
alij meruz/quidā versuz/nonnulli numeros appellant. Carmen non
a carmente(vi scripsit Cremonensis) origine ducit. Quippe cuius
vſus longe ante fatidicaz mulierem p̄cesserit. Sed ideo carmen vo-
cant: q; cantibus sit aptum. Abetrū(sed id grece) q; certis mensuris
dimensuz est. Hā metros greca dictione mensuram seu dimensionē
(vt Quintilianus ait) significare dicit. Versum: quia artificiosis q;
busdam flexib⁹ vertib⁹ facile/r lentiter euoluit. Numeros: q; rationa-
biliter i numerum pedes sint congesti. Unī Virgi. in buc. Numeros
memini si verba tenerem. Et Oratius. Numeris fertur lege solutis
Et filefus ad P̄diū. iij. pon. max. Si tibi p numeris nūeros fortuna
dedisset. Non esset capitl̄ tanta corona tuo/ id est si pro carminibus
fortuna tibi carmina rependisset. Est aut̄ siue carmē siue metr⁹
siue numeruz appelles: certis nūeris/pedib⁹/tēporibusq; artificiose
obligata. r vt cuz aurum atq; animi oblectatiōe cani possit ordiata
ex dictionibus pedum successio. Lulus vt singulas patres anno-
te-
mus: elementoz/syllabaruzq; /dictionū ratio habēda est. Alter enī
nisi h̄az reꝝ cognita natura: ad carminis elegantiā peruenit nemo.

De numero litterarum.

I Itteras quib⁹ ad oēm orōnem latinā vtimur/ Macrostrata car-
mētis euādrī mater inuenit/nūero quidez sexdecī/a b c d e g
ll m n o p r s t u. Postea vero relique ad. xxi. ex grecis ascite sūt/f k
x y z. Q; vero posteriores latini quesuere. Alie sunt preterea littere
sed duplices: quas ad grecanicas tantū dictiones ortographi/ id est
recti scriptores accōmodant pb. ch. r th. Quaz oīm qñquidē figure
vulgatores habent: de noībus r potestate eaꝝ breuiter aliqd dicaz.
Ordo vero ad rem quam scribimus nichil opus est.

De nominibus litterarum.

I Itteraz quidā vocales sunt/qdā semiuocales. Alie mu-
te alie liqde noīenſ. Preter vocales qnq; a. e. i. o. u. reliq;
sunt cōsonantēs oēs. ppterēa qmisi cū alijs litteris/ id est
vocalibus tuncē: vocez nō reddunt. Vocalibus suus est q; se sonus
q̄obiē a voce quā seip̄is efficiūt id nomen accepērunt. Inter quas
a. r o. robustore sono efferuntur. Relique exilius tinniunt. A quidē
a sūj

Carmen
Metrum

versus

A. 6

Liber

et o facile nunc coripi/nunc pduci queunt. Et i.rarius. Gl. in mes-
diis syllabis anceps et varia: in poltemis nunc coripiatur. I et u. cti
sunt vocales; vocalibus in apposite sua aliqui dignitate relata: con-
sonantes sunt ut lanus. letunus. locus. luno. vapor. venus. vita. vo-
tum. vulnus. Est interdu etiam u. nullus potestatis: cuz post q. aut
g. vocali sibi subeunte interponit. vt quater. quinquenniu. quotus.
quum. lingua. linguosus. qua preceptione germani sere oes abhor-
rent: in oibus enim busus modi vocabulis u. seruant integrus. Post s.
quoq e. vela. sub sequente interdu euaneat. qd per lymphonesim
et synalipham fieri existimatur. vt suetus. suadeo. I aut iuz i prima
cum in media syllaba/ vocali presuicta vnlus consonantis potestatem
habet ut iupiter. Interposita vero vim coduplicat. vt maiestas. aio
alunt. Qd vez est in primariis dictionibus: nam in derluatis aliter
est ut bijugus/quadrilugus/ quoq prima syllaba si sequens. duplicit
esser potestate: breuiari minime posset. Virgilius in decimo. Cum
pallas. biiugis fugientem rethia preter/traicit. Idem in eodez. Qua
driluges in equos aduersaq pectora tendit. Gl. ite sibimet antepo-
nitur et fit consonans. vt vulnus. vulgus. vulnus.

De semiuocalibus.

Esemiocales idcirco appellamus. l.m.n.r.s.t r. q a vo-
cibus orunt in seiphas exerit: et dimidiū habent (vt inqts) Dico
diomedes potestatis vocaliū. Itez l. si sunt syllabā plenū
habz sonū. vt in his dictionibus liquet. atq. sol. fel. si in eadē dictōe
geminat/exilez ut illido/mediocrem cū primo loco apponit ut lior
lego. Ad. dictioni postrema assert surditatem. vt templum plumbū
Si pibit: erit sonantior. vt mauors. murmur. Ita purgatore est sono
in fine vocabuli ut nomen. numen. Et quoq loco ea statues non
erit incōcīta. Ita si freqnter incurret: nō leuiter adauerscit/pcessione
ramen mutaz pro more subsequentium vocalium horridior erit aut
mitior. vt attramentz. prelum. prior. probri. trutina. quas dictōe
aliā alia rauciore/aut liquidorem sonuz reddere: docta auris pcpit
facile Sepius geminata r. canina est. Si non iniurta contortam atq
inflexam figuraz acceptit. Serpentinū enī sonū reddit. Ita sine sibilo
qui serpentum vox est non profertur: quare non crebro adhibetur. P
Et vetustissimi quidem vates illam interdum elisisse de versu scri- Uni
psit diomedes allegans illud lucillij. Infantibus paruit.

De mutis.

Cte sunt q alterius littere/ et qdē vocalis terminant exitu
m Et cum latīnū aliquā forte vocabuluz finiunt obscure sunt
vb cd f g h p q t. Haec enim singule/ excepta in e. finit
tur. Quā obire antiquiores grammatici f. semiuocalem esse voluerūt

Primus

quos non sequitur priscianus. cuz in f. latina nulla dictio terminetur
B. cu p et ph affinitatem haberet: atque iter illas mediis quendam sonum
facit: aliquodq; aspirationis cu punctionatur obtinet. L. tenuis ad modum
est: et lenis: ideo cu g. velinitatem habens: pro ea sepe ponitur: et itez g.
p et vt ligurgus: pro ligurgus. gurgulio pro curculio. catus p gatus
D. aspiratione oino respuit: ideo media videtur inter t. simplex et th.
Eniuero ab eo qd est theos: deus dicimus. Ad finem etiam dictio-
nis posita: a sono t. perparu dissent. ut ad apd. S. a quibusdam diga-
ma appellatur: sicutq; ab eolisbus (ut scribit Tortellius) ad nos deri-
uata: et in locum ph. reposita: primuz in sonum habet cu u. consonante.
Nam fulgus p vulgus et serfus pro seruus antiquos dixisse testa-
tur priscianus. qua pronunciationem germanos etiaq; quosdaz etate
nostra habere vidimus. S. tenuissimo est sono: et cum c exsist: cunq;
ch. aspirato comunicat. aragne enim pro arachne. gnosta p chnosia
proferunt complures. K. et q. frustra oino latini habent. Nam eandem
vim prouersum cum c. obtinere auctores scribunt. Quacq; nonnulli snt
qui kartago et karolus et kalendas cum k. scribi volunt. Sed hoc ad
carminal ratione nichil interest: in qua re molitudinem vel aspirati-
tem vocis et toni spectamus. Q. tamen pinguiorem q; c. sonum redi-
dere multis placet. Ideoq; latinos eam inuenisse confirmant: volsit
q; quum si tempus signat cum q. scribere debere. P. cu in dictions
bus grecis scribitur. ut laphite. phebus: pressus inter labia pronun-
ciatur. H. diminuendi augendi ve flatus causa suscipi solet. Necq;
ta littera q; aspiratio nota ab grammatici esse probabit. Ad littera eni
vel syllabā celerius aut tardius promouendam paru potestatis ha-
bet. versidici propterea auctores parui illaz faciunt: nisi forte cu ad
consonante ponit debet. Nam si a consonante que aspirari solet eam
dimouebitis: exillor fieri dictio sonus. ut cremes chremes. cristus
christus. Nam vt est apud Auluz gelium in noctibus acticis in his
verbis. lachryma. sepulchrū. abenū. vehemens. inchoo. helluoz. hal-
lucinor. honos. honustum. veteres litteram vel spiritum. h. nullam
ob causam posuerunt: nisi vt firmitas et vigor vocis intenderetur.
X. que ex grecis littera est: semiuocalis dici non irrationabiliter po-
test. Nam a vocali incipit: desinuntq; in sonum suum. dicimus enim ix.
Estq; duplex potestatē habens geminate s. pro. cs. tamen atq; gs.
posita fuisse Plinius affirmat ut gregs. p. grec. et apecs. pro apex.
hac ut Quintilianus ait. ta carere potuimus: q; si non quesiremus
Y. quaz Pitagoras fertur inuenisse loco f. vocalis prouersus habetur
Sed accommodabis solis dictio bus grecis inueniunturq; ad pducti-
onē et breviationē anceps ut in his vocabulis cypressus syria. Eāq;
psilon grecivocant: quā nos exilem vel Ieuem possimus appellare

Liber

*pro similes
uplin
atius*
¶ a grecis mutuati nobis sumus q̄ aliquā simplicis s. aliquā duplique/
te potestatem habet. vt gaza. matrīzo. zētibus. Necq; cuz ihs sentio q̄
eā ansersis sibilo pñfūciant. Semp enī crasse & robuste sonat.

De liquidis

l Iquidas vocant l.m.n.r.s. Quibus vis est si eas muta preue
nit antecedente vocalē ancipitē reddere/hoc est vel coripere
vel morari. Coripere dico: si vocalis sua natura breuis est vt verbī
causa pater: cuiusq; pñia syllaba recto casu coripit. ¶ Perit^{per}. Hagne^{Oui}
pater diuū. &c. In obliq; cū liquidā accipit anceps est. Quidius de
fastis longā fecit Februa romani dixere placula patres. Et itē in he
roïdibus uno versu variā esse demonstrat. Hā patrem: famulosq; pa
tris lucēq; timebā. Alioq; si producta est vocalis: murare eā nō lice
bit. q̄ vero n. & s. muta sibi conjuncta: vocalē faciant cōmūne: nō sa
tis placet alexandro/q̄ neutrā liquescere scripsit. Elerū aliter prisca
nus sentit atq; tortellius. qđ verū esse ex auctorib⁹ videri licet. Quid
diu in decimo de trāsformari. ¶ Piscosq; guidon/ grauidāq; ama
thūta metallis. Hic enī q̄ cōfūctio cū breuis sit: in propter g. & n. q̄
In vocabulo guidon sunt: non longatur. Nec a. ante sc. in hoc versu
Oratij: producit: in primo ser. Linqūimus insani rudentes premia
scribe. quod esse propter mutamr liquidam constat.

Quare singule littere considerande sunt.

b Ec de litteris q̄ ad carminis rationē p̄tinēt paucis admo
dum cōmemorauimus attentissime p̄sideranda erunt: vt
cuiusq; litterevis & potestas nō ignoret. Hā vt in corpori
bus elementis: ita in syllabis & dictōnibus littere omnino sunt. prime
Que vt fuerint īsserte: ita sonore aut absone erunt. Atq; in fidibus
q̄ admodū alta alijs īscurrentis harmoniā temperat: ita intertextura
litterar̄ & syllabar̄ concursu/dictōnu quoq; interpositione et sitru:
accedit carminibus sonoritas. ad quā oīsversu: cura est accommodā
da diligenter. Propterea non p̄ay p̄derit nosse/q̄cunq; de his ab il/
lustribus grāmaticis p̄cepta traduntur. Quanq; iudicio editarum
aurilū plura de his sentir: q̄ aliq̄ p̄ceptione demonstari possūt. Quisq;
enī optimē doctus/ & cōsuetudine bonop̄ auctoꝝ delinitus: q̄ littera
sonoriū/ que absurdius/ que crassius aut exilius sonet: facile iudica
bit. Cuius rei q̄ iudicū facere nescier: neq; intelliget q̄s in dictōn
bus clarior sit aut raucidior son⁹: responsum accipiat / quo iſſum
quendā agresti aure boiem a probō Galero Aulus gelius in nocti
bus acticis tradit. Ille enī cū de aure consulenda multa ū a probō
nichil intelligens audisset. Holi inquit igitur probus laborare virū
ſtōrū debas dicere v̄bis an v̄bes. Hā cum ū genus ſis: qđ v̄deo
vt ſine ſactura tuſ pecces: nichil perdes virū dixeris.

Primus

De syllabis

nunc de syllabis dicemus. Qd vocabulum ex grecis ad nos traductuꝝ cōprehensione vel connexionem significat. Unica tamen littera syllabā interdū facit/interdū dictioneꝝ vt singule fere vocales. a.e.i.o. Syllabā ppterēa dicimus esse vñā vel plures cōser tas sub vna voce atq̄ accentu litteras que in diuīduo spiritu/absq̄ intercīssione vocaliter enunciari possunt. In quo illud aīduertere debet carminum scriptor̄ delectum quendam syllabis inesse: ita vt in ternoscat alias asperas esse vt crux. trux. trans. alias leues: vt lana. luna. alias sublimes & sonoras: vt facilitas/magnitudo. alias retoridas. vt hic. hec. hoc. quod contingit propter finalem in eis muram alias barbaras. vt gaza. geza. alias greculas: vt zenō. quas dāz duras vt ignorat. alias molles: vt edes. Igitur syllabas omnis cōsiderare oportet quo accentu graui ne/an acuto seu circunflexo proferantur. quo item spiritu aspero/an leni. His enī rebus accentu dico et spiritu facilius sonoritatem percipiēmus: vt verbī causa. Cum iocundū quiddā cant̄ Virgilius dactylis frequentioribus vtitur/ q̄ illi volubiliores sunt. vt in buccolicis.

Vir.
Philida mitte michi meus est natalis yola.

Lum faciam vitulam pro frugibus/ipse venito.

Quo itē ip̄ez fluxuꝝ & spacio syllaba effertur cōsiderare non omittemus: quotq̄ constet elementis. Nam si plusq̄ literas tris sillaba cōprehendet/aut plus uno iēpoze effert ea semp erit produc̄ta. Ultra vero litteras sex nuncq̄ cōpletebitur vt stirps. Que oīa non ignorare ad metri atq̄ orationis cōmoditateꝝ pduc̄tent. Marui enī aut multi tēporis syllaba carmen pmonet/aut moratur. Propterea syllabarū quantitatē cognoscere pernecessariū est. qd nunc aperiēmus.

De quantitate syllabaz in generali.

syllaba omis/aut breuis est/aut longa/aut anceps sive cōmūnis. Breuis alias natura facit: alias consuetudo. Naturā hoc loco esse arbitramur: aptitudinem quandam syllabe vt correpte vel producte dicatur. Namque breues aut longe natura sunt: ea forma manent apud omnes auctores. vt amor. vanus. Latina autem consuetudine vocalis ante vocalē ab altera syllabatiz discreta breuis est: vt meus. Sed fio & que ex eo dissyllaba sunt contra: atq̄ dictiones grece in quibus precedens vocalis producta sepius inuenit: vt eolia yonium. thalia. In noībus itē posselliūt per grecas derivationem vt typhoeus. retheus. lerneus. pegasus. dicteus. thebeus. troia tri-syllabū. H̄us. dia. aer. Item produc̄tur. Biōdoverbū est bisyllabū in quo i. semp ē consonans: nisi in secunda & tertia persona p̄sentis tēporis numero singulari. vt als. ait. Ora. in. i. ser. Certe nescio quid

Liber

secreto velle loqui te alebas mecum. Idē in eodem. Felicem aiebas tacitus. O quidē aduerbiū quando anteponitur dictionibus vocatiis avocati incipientibus breuis est. Virgilius in bucolice. Te cordon o alesi. Alioquin p̄ducit. Oratius in primo car. O r̄ p̄sidit dulce decus meum. Virgilius i p̄mo eneidis. O pater o hominum rex diuīnq̄ eterna potestas. Et O ritaz. Comptum quoq̄ habem⁹ in plerisq̄ dictionibus latinis priorem vocalem/ neq̄ separari neq̄ breuem esse. Sed vel abiici/ vel cū altera coire:z sub uno quasi accētu proferri. vt dīs. dīs. iij. ijs. deinceps. p̄inde. dehinc. deest. deerit. de erant. cui. huic. suavis. suetus. suadeo. In interlectionibus etiāz vocalis ante vocalem separatim atq̄ producte enunciari scimus Vir. in. vij. ene. Echo bacche sonans. In genitiis quoq̄ nominū ius habentibus i. est anceps. vt nullius. vnius. Sed aliis semper p̄ducit/ alterius vero breuiat. Genitiū quoq̄ z dative noīm quā in flexionis. vt canctles canctiel. e penultimam p̄ductā habent. Est etiāz apud Statū in quo i. ante vocalem longatur: vt tempa litte dabis. Matura est ea quā supra dixim⁹. Positio est cū vocali sublunt due consonantes vel yna que vīm habeat gemine cōsonantēs: vt mons. pons. gaza. duxi. traxi. Igitur syllaba posterioris verbi/ si a cōsonante incipit/ z precedens in cōsonātem terminabitur: hec ipsa per positio nes producta erit: vt si ad dominus seq̄tur venit/ nūs que breuis est ppter sequentē u. consonantem produceatur. Due tamen consonantes ad caput dictionis posite/ vocalem que precedentē terminat discū onē raro p̄ducent. Virg. in georgic. Lava flumina crescunt. Et se quis. Feruerq̄ fretis spumantibus equor. In primo siquidem exēplo/ ua breuis syllaba: ppter f. z l. sequentes consonātes. nec in secū do q̄ confūctio correpta ppter f. z r. p̄ducitur. Apud Juuenalez in breuez syllabam p̄ductā non i dissimili loco reperies. Et acre malū sepe stillatia ocelli. propter st. enī ultimā aduerbiū sepe produxit. Itē in satyra. Stemata quid prosūt. Occulta spolia z plures de pace tri umphos. a propter sp. suppositas consonantes productur. q̄ item breuis coniunctio apud Virg. in. vij. eneidis. propter duplices po steriores cōsonantēs: longata est. Speculacq̄ clipeiq̄ erepiacq̄ rostra carinis. Itē in. xij. Ensēq̄ clipeiq̄ z rubre cornua criste. Diptong⁹ oīs longa est. Hā diptongus syllaba ex integris vocalibus concreta vt ae oe au z eu. que nūsc̄ breues/ nisi ad eas seq̄uir vocalis habentur. Quo casu licebit eas corripere. Virg. in sole yonio in magno. quare qui diptongos de structura auferunt: ab recta scriptione deulant/ z syllabe quantitatē abscondunt. Nam quacunq̄ dictionis parte diptongus erit: tum producte: tum robuste efferrī debet.

De ancipitis syllabis

Primus

Omnimes syllabas intelligim⁹: quas correptas modo
modo pductas pnūciare poterimus. Primi⁹ quidē an
ceps est syllaba culus vocalē mutaz lqda in eadē dictio
ne subsequunt⁹. Ut agri. uafre tenebze. Luius exēplū su
pra positū est. Reddit itē indifferēs syllaba: cū pcedēs dictio exit cō
sonantēs sequēs aspirationē habet capitale. Luius pceptiōis exem
plū hoc cōe ex. ix. enei. Virg. affertur. Terga fatigamus basta. Se
plus tñ cōtra inuenies. Stati⁹ in. v. Abos datus heu segnes potuit
ne vltacia grāis viginib⁹/ibi enī tus atē heu positū est breue. pduci
tur vō i hoc v̄su. Abos vā p hoiez totuz sibi subdidit orbē. H̄t etiā
anceps syllaba/cū s. alicui psonē pposita vocalē supra se excipit. vt
apd Virg. in. v. Horat. Abnesteus. Sclo tñ quosdā dicere e. aliqñ
iterponi a poetis vt dicat menesteus. Adducit ad hoc ex fortunato
exempluz beda. Ordinibus varijs alba smaragdus inest. Et item ex
sedulio Aduentat regnū famiāc scilz illud. Sunt tñ qui volunt s.
capitalez abici. Sicut in hoc lucani versu. Terga sedent crebro ma
culis difficta smaragdo/in hoc vltimo vocabulo dicitū s. in scanden
do remoueri. Quem moduz apud lucretium et alios veteres videre
lacet. Clarie etiā sunt atqz indifferentes cōplures syllabe. p varioruz
suctoz v̄su. vt apud Virg. i. enei. Cōnubiz/ cuius vocabuli scđa
syllaba correpta est hoc metro. Cōnubio iungā stabili: propriaqz di
cabo. Est longa apud eundem in. iiij. Pyrrhin cōnubia seruas. Item
rudentes. Virg. in geor. Quo minus obrtruncant ferro / grauteroz
rudentes r̄c. Eandem dictione in suo fonte Persius pduxit. Pecu
aria rudere dicas. Sz nos longe nūmis pgrederemur si cuncias an
cipites syllabas nostro lungeremus instituto. Quocircavt lectuz fu
erit apud idoneos auctores: ita ⁊ dicere ⁊ scribere sua serim.

Allia de quantitate syllabarum preceptio.

Edvt certiore quadā via ad dimoscēdā syllabaruz mēsuraz
ducamur quanta sit vnaqz vocalis/pncipio/medio/ ⁊ fine
dictōis posita: pro earuz ordine breuitissime scribemus si tñ
pauca q ad cōmūnem hāc pceptionez cōducunt prius memoraueri
mus. Syllaba ois aut se sola/aut cum alia iuncta profertur. Si sola
longa erit vt iam diximus: vel dispropongo vt aut: praē: haud: heu: hei.
Vel psonaz cōcurz: qd positionē appellam⁹: vt ast: est: stirps. Aut
natura: vt sto. a. e. de. se. con. dis. nō. Aut syncopa. vt ah. vach. audit
fumat/munis/pro audiſt/fumauit/munisuit. vt p̄sciano placet. Est
quoqz syllaba natura breuis: vt nec/vel/ aut ppter mutā ⁊ lquidaz
subsequentē: vt bilibris. Si vō cū altā syllabā, pnunciabimus ex pri
marijs dictōibus quātitas scđaz repetenda erit. Itā deriuatē voces
sequitur sere semp leges primaz ex quibus nascuntur. Qd in v̄bis

Liber

maxime liqueat. Itaque quāta erit vocalis in sc̄da p̄sona & boz indica
tū modi numero singulari: tanta perdurabit in t̄pibus q̄ hic directe
formabunt. Primum enim sedē et quarte cōjugatiōis verba i hulusmōi
sc̄da p̄sona: vocalem longā habent. Tertia vero ediuerso breue. Ab
amas enī doce et audis: dicimus emamus amatis amabaz amauis
amaueraz/amabo ama amato amatore amarē amare. Docemus do
cetis. docebaz docebo. docebim̄. doceb̄tis. doce. doceto. doceto-
re. docerē docere. Audit⁹ audit⁹ audiui in q̄bus media semp. pdu
cif et in hunc modū cetera vino dūrataxat excepio. i. do qd vbiq̄ a bre
ue habet. nisi in his cōpositis reddamus addamus. dedam⁹/breuias
tur aut in resquis. In tertia p̄iugatioē eadē fere t̄pa breuiabit⁹. vt
a legis dicimus: legimus legit̄. vbi sc̄da syllaba breuis est. In pre-
terito nō pfecto indicatiū modi: q̄r vocalis p̄mutat. pdūcere sc̄dam
syllabaz. p̄ferimus: vt legebā legebamus. Alijs t̄pibus corripimus:
vt legerem. Qd verū erit item in passiuis. vt amaris. amare. doceri
docere. audiri. audire. Notandum ppter ea est: quāq̄ vocalē eadē
esse p̄ oīm̄ verbō flexū/ qualis inīctō incrementi fuerit. hoc est cuž
supare verbū sūi primariuz occipit. vt ama amatore. Et ppter itē
pfecto cetera t̄pa inde nascēta estimare poterimus. Nam ipsius et
formā et quātitatem obseruant. Que enī in vi. syllabaz. si. p̄si. xi. gi.
pi. ni. mi. et d̄l. preteritū mutat: ea oia longā habent. primum pceden-
tem syllabaz. vt amauit. fleuit. petuit. auditū. risi. repsi. venti. emi.
dixi. legi. delegi. vidi. sedi. Sed bibi. dedi. dedidi. reddidi. steti. fid̄.
scidi. tuli. peperi. didici. pepulli. retigi. cecidi. taz a cado q̄z a cedo or-
tum. Nā vt est apud p̄ficiānūz cedo qd dipthongū in prima syllaba
habet: illam in preterito mutat. pepigi. pupugi. et q̄ hinc deriuantur
breua sūt. Ex his quoq̄ supina atq̄ p̄cipia nascēta: ē ipsaz legē
tenent. Nam si a longis longa. si in cōtra: breua erit. Preterea q̄ ab
inseq̄ntibus & bis orlunf. queo. cieo. sino. sero. lino. eo. do. ruo. reoz.
sto. agnosco. cognosco. Quoz preterituz et si partiz in vi. exist: supina
tñ/ et q̄ inde pdeunt p̄cipia/ preter staturus et ambitus breuantur.
Tertia quidē p̄sona eiusdem p̄teritū perfecti / nūero plurali: longaz sp
bz penultimaz syllabaz. vt amauere. amauerūt. audiuerūt audiuerunt
In-eodē vero p̄terito īmus semp correptuz legi. Sed in sūt volo. sp
īmus. p̄ducitur. vt velimus. simus. In q̄bus duobus & b̄is eorūq̄ cō
positis u. breue. i aut sepius p̄ducia īnuensim̄. Dicimus enī sitis
velitis. nolitis. assitis. possitis. p̄ma t. producta. Assumus. volumus
nolumus. possumus. sc̄da syllaba correpta. Sūt item tria p̄terita tri
syllaba q̄. ppter p. et t. geiatum p̄ducunt. Repperi. rettuli. reppull.
quisbus nō est forma eadē in supino. qm̄ in eo nec p. nec t. gemiatur.

Che: In compositis dictionibus.

Primus

Rit item siaduertendū in dictiōibus cōpositis i. litteraz
e que media dictione interuenit correptā esse. tibicen. Ibidē
z vbiq̄ exceptis. vt oīpotens. lanificiū. rubicen/qd a tuba
dicif. illud superius a tibia. H̄ic in cōpositiōe producif. vt dīlico
digero. dirigo. Disertus tñ z dīrimo/z grece dictiōes quedā breuiān
tur. Oratius. Secundi calices quē non fecere disertum. Qui. in p̄io
metha. Hanc deust melior litem natura diremit. Bi sūt corripit
Galterus de gestis alex. in p̄io. Seruos contēne bilingues. Virgi
n. x. Considerunt tecris bipartēbus. Sed de cōpositis atq̄ dīuatis
dictiōibus hoc aiadueritēdum est. quasdam pre se ferre suā origīnē.
Alias vero īmutatis seu cōcīsis elementis occultus z p latebras e
suo fonte deriuari. z priores qdē fere semp similes esse suis incīsiō
posteriorēs sepenūero dissimiles. Priamides ei noualitā. tocundus
relicta sua origine primas syllabas producunt. Sit nanq̄ ex priamo
priamides. a nouus noualitā. tocūdus ex loco. v̄l iuno: et inde tucun
dus. Ediuerso v̄o aruspex. artista. nato natas. detero. petero. ofella.
humus. innuba. pnuba. dicax. fatidicus veridicus: z similis nascen
tie noia breuiant. licet ex longis tracia sint. Earum enī primaria sūt
ara. areo. no. iuro. osfa. humo. nubo. dico: que longas habent anteri
ores syllabas. Item voco. lego. rego. sedeo. vīro: suas vertuatiōes
nō sequunt. Vox enī lex. rex. sedes. z vīs ex quibus noīb̄ illa signi
fīt longa sunt. Molim tñ quisq̄ michi succēseat / q ex noībus v̄ba
prīmiciari scribam. Hoc longe ante nos. voluit varro / q in libris de
lingua latina/non a medicando et suendo: sed a medicina z surrina
medicuz z futorem deriuauit. Et recte sane. Mā ex substantia / id qd
nomen significat: fluxuz z actionē. v̄boꝝ accidentia. pficiſci negaue
rit nemo. Lōuicum aut̄ non a vīcio vt deduxit L̄emōnēsis: sed a
voce pr̄tabitur. Est enī cōcīsiō quasi cōocīū: cuz inter dissidentes
sublata voce contendit. Seu neq̄ ouo. quod est exultante gestus
z minus est q̄ trispho ouuz format: vt idem L̄emōnēsis scripsit
Opportun⁹ aut̄ quod ab oportet ductuz volunt multi. ppter gemi
nuz p. pductit primā. Mascitur enī a poru/z t ob prepositione. Sed
alia multa supersunt/ quoz quātitās a pr̄mitiūs suis diuersa est.
quoz meminisse longū esset. Quare illis postpositis de quibusdaz
prepositionibus tantuz dicemus/ q̄ diuerso pleriq̄ platu nunciarī
solet. Mā ex pro. cōposite dictiones/ si a pcul orū videbuntur corr
piat primaz cuiusmodi sunt puectus. pronepos. profugus. procella.
pterius. pphera. pphanuz. pfunduz. pfatus. profusus. proficeor.
pficſcor. profecti. profecto. procurro. pbatus. pfectus. Hoc tamē
vltimiū Siluius in quinto corripuit. Hinc pfectus equo postq̄ i te
prelia nota. Acceptit vocē t̄. Sin nichil ad procul pertinebunt: ca

Liber

plete pducuntur. ut proficio. pdeo. proluo. ppero. proterius. pfero. profigo. proficio. Ab aut. ob. ad. de. in. pro. re. et sub cuz verbo iacto composite siue verbū ipsuz trisyllabū erit. ut abiscit. delicit. obiscit adiscit. insicit. proiscit. reiscit. subiscit. siue quadrisyllabū. ut abiscio. obiscio. adiscio. producitur. Hoc ei pacto apud auctores frequētū esse cōperies: cuz tñ huiusmodi trisyllaba sūt: ea varia quātitate eē docuit cremonensis. Sed cū productionē exemplis firmet. breuitate tñ duo vba. adicit et subicit. et statio achillis refert. inops ut arbitror exēploꝝ. Quippe qui in huiuscemodi forma rara sunt. nec si ne figura apponantur. Reice vero apud Virg. in bucco. breuitatur. Titter pascentes a flumine reice capellas. vbi quīrus est pes. pceleumaticus.

Annotatione de pprijs noībus.

d Eprijs quidem noībus hoc tenendum sentio. Si a claris auctoribus celebrata erunt debere nos illa a sua quātitate nō mutare. Nam que spectata semel auctoritate digne scripta sunt. ea proprio arbitrio innouare: vicio datur. Si vero nusq; posita inueniantur: quātitas in illis obseruetur que cōpositioni vocis quadret que res iudicio eruditaruz aurium relinquenda est. Nam vt Enlli⁹ inquis: voluntati aurum morigerari debet oratio.

Epilogus.

b Et igit̄ que generali quadā pceptione a nobis dicta sunt. qm̄ interdum aduersa videbuntur ijs que postea scribitimus atten̄tius consideranda erunt: ne cū ad specialiora lector deuenieret: ea que superioribus pceptis p̄tinentur seorsuz non refricuisse nos caluniet. Michil enī necesse est mltia regulatiz estimere: q semel atq; ad plenū in gne dicta sūt. Quāobrē dictiōes que dīptōgo/positiōe/aut longa seu breui vocaliꝝ originē pducte sunt. aut breues. vntuerse ex prece dētibꝝ anotatas pene oēs relinqm̄. quaz recta scriptio ex ortogphie pceptis pndet. Mūc ad vniuersitatisq; vocalis quantitatē demon- strandā quoad tam late patens cōfusa res pati potest accedamus.

De A in primis syllabis pducta.

a Pre l m n r s. in primis syllabis pductur. Inuenit tñ in his dictionibus correpta. alo. malus. adiectuum. calo. grecum. v- bum cum significat. palus. fala. palam. saluz. falernus. altus. aliquādo. talentuz. aluta. aliptes. caligo. verbum. Et in obliquis huius no- minis sal. Clamis. amo. fames. amurca. camera. camelus. famulus. amicus. tamē. cano. canis. anas. anus. anhelo. manus. animus. antima. maneo. canopus. sanies. quasi. basis. asinus. casa. faselus.

De A in primis syllabis correpta.

c Si ipsum quoq; a preb c d f g p r t z u. in primis syllabis. cor- repta. preterq; in his vocabulis. pabulum. tabes. scabidus.

Primus

9

strabo. labes. fabula. labor. abum. Et in futuro indicatiū modi hōp
verbōz. flo. sto. for. et no. Bachus. trachus. dacus. acer. acris. placo.
graculus. facundus. machina. Et in obliq̄ bus nō p̄nōrēm n̄fī ab
alexandro quoq̄ esset apposita. H̄az greca est et per ph. scrib̄l debet.
Strages. saga. vagina. stragula. magalia. vagio. lagana. pagus. fa-
gus. pagina. Et plaga pro vulnere. apulia. lapa. crapula. papilio. ra-
pa. vapulo. pape. papo. nap. areo. carex. varica. naricia. varex. narix
pareo. glarea. carica. hara pro altari. carus. clarus. rarus. Et ad h̄uc
modum terminatis dictionib⁹. Saturnus. vates. latus. adiectiū
laterna. q̄ttuor qd̄ t̄ duplicit̄ scrib̄l. natura. fatum. atria. q̄tenuis. ater.
mater. crates. crater. matura. Statim et platea varie ponuntur. Ha-
uis. mauors. gnauus. pauo. gausus. auta. prauus. dauus. claua. cla-
uus. clauts. flauus.

Cde A in medijs syllabis producta.

a In medijs syllabis pre g. et u. pducit. Sz pelagus cōtra. Item
abauus. tritauus. huiusq̄ cōpositionis et deriuationis noia.

Cde A in medijs syllabis correpta.

a Pre b c d f l m n p r s t i breuias. Sz noia in b̄līst̄ in bundus
culum. amē. et alis exēst̄la: si deriuata sunt producunt: vrene
rabilis. letabūdus. cena culsi. canalis. suuamē. gestamen. Producū-
tur quoq̄ hec. Cloaca. opacū. et obliqui qui ab ax ventū. vt limax li-
macis. fallax. fallacis. Cicada prisapus sinapi qd̄ donato teste i i. exit
Binarius. ternarius. et huiusmodi originis noia. Et obliqui noim
termiatoz in ar. deriuatiue speciei vt torcular. rotular. rotular. qd̄ an latinuz
sit nō satis sclo. p̄ter nectaris. cesaris. bostar. et asparis. Parnassus.
omasu. agaso. Achates. socrates. nostrates. tholosates. et similiis de-
riuationis noia. Et obliq̄ noiz in as exēst̄: si tñ in artis ḡo finiunt
vt calamitas calamitatis.

Cde A in vltimis syllabis.

a In vltimis syllabis nisi abitō. casu veniat. aut vocatiuo noim
pprioz in as vt eneas. andreas: nisi itē in his dictionib⁹ post
ea: p̄terea. interea. antea. qua. et in his aduerbijs: vna. frustra. ultra: et
in hac p̄positione Sz in sc̄a persona imperatiui modi hōb⁹ p̄te cō
iugatiōis n̄fīero singulari fere sp̄ corripit. Noia aut̄ greca. vt malea
tegea. pducunt. Statius in. iiii. theb. Nō tegea nō ip̄a deovocat ali
te felix Cyllene. Nec hoc tñ a poetis nostris sp̄ obseruat: vt ap̄b̄ eū
dē statii. Enemea tibi lerna: comas larissaq̄ supplex. Numeralia
no nomina vt triginta anc̄ p̄tem habēt quantitatēm.

Cde E in primis syllabis producta.

e Pre d l n s t r u pducit. his vocabulis im exceptis: sedeo:
medeor. meditor. medulla. medusa: et eiusmodi polysyllaba: p-

Liber

ter sedulus / t seditio. cedo iste / t edo csi vnuz dsc: alterz comedo signifat. Gielut. veliz. gelu. scelus. celer. melos. chelis. melior. elicon. Fe
nestra. penitus. penates. pen⁹. tener. teneo. vento. teno. bene. gen⁹.
gener. senex. venus. venia. Ahetallsi. freisi. meto. yeto. metuo. getes.
retro. peto. vetus. ihetis p achillis matre. petaurus. Juue. in saryra
plurima sunt fuscine zc. An magis oblectant aum lactata petauro:
Corpa: Et martialis. Qua rota transmissio tortes impacta petauro
Est aut petaurus is q p circulos se rotum tanqvolas imittit. Leue
breuis leuer⁹: leue cu signat planu vel nitidu. Ulrg. Ille int vestes
leuis pectora lapsus.

¶ De E in primis syllabis correpta:

e Pre b c f g m p q r n i l in sequentibus dictionib⁹ breuiatur.

Thebe: gleba: nebrida. Et in obliquis huius nois plebi. Fe
cudus: vecors: seculu: securus: mechus: setius: echo. Et in obliquis
huius nois fer. L ego. gas: dego: tegula. regina: regula. Et i obliq
hor noim rex z lex. Semen: emulus: femiu: demuz: nemo: eminus:
semita: semis: semifluss. Sepe: cepa: repo: septo. Et in preteritis pfe
ctis z plusq perfectis huius verbi reperio: qd fit ppter p. gemiu: ut
vt dictu est. Nequ z q dipibongos habent. Lerulus: heres: feralis:
hereo: seres populi: mereo. cera: seriu: sero: eruca: ceronis: erugo: eri/
gone: nerus: spero: z pero peronis: qd est calciamiu rusticum. Ulr.
in. vii. enei. Aud⁹ tegit altera pero: a quo peronatus. Persius. Ma/
uem si poscat sibi peronatus arator.

¶ De E in medijs syllabis producta.

e Pre b c d l m n t z u in medijs syllabis: longa profertur. Qua
tn preceptione he dictiones no obseruant. elleborus: rhaleb⁹
therbintus. Seneca. Andromede. melchisedech. ppriu nomen he
brei hominis. Eseda. Abimelec: hebreu: nomen. Angelus grecum
vocabulum. Que ideo excipimus: quia ta vsu pene latina facta sūt
Heremus: alemania: vehemens: gethsemani hebraicum vocabuluz
z obliqui huius nominis byems. Hebenus. tuuensis. helena. grece
mulier nomen. Anxietas: pietas. Et nomina huiusmodi forme. A
metistus temerum. et obliqui ab etis formati: vt seges segetis segetis
preter agnetis. lebetis. locupletis. magnetis. quietis.

¶ De E in medijs syllabis correpta.

e Ante f g p i r s positā: nisi i his subscriptis vocibus corripies
cethegus. trigesta. lagen. presape. Statera. seuerus. pseuera:
austerus. galterus. chimera. galerus. megera. machera. crathera. pa/
thera. hyberus. Et in oībus in ritum (vt misteriu) definitis. Que tn
nunc correpta/niūc pdulta legunt. Obliqui vero hui⁹ nois mulier
varie ponuntur. Athessis diuinatio. Frenesis anceps est.

¶ De E in ultimis syllabis.

Primus

¶ In ultimis syllabis p̄terq̄ sexto casu noīm q̄ntē declinatis
et vctō casu p̄prioruz noīm in es exēuntis. Et in aduerbiis q̄ a
noīe p̄ p̄uerstionē de oīn e deriuant v̄tusto a lusse. Et in his mono-
syllabis dictōibus. pre. de. me. te. se et ne. cui signat nō: itē cū est inter-
fectio. fere. ferme. sepe. fame. quare. hodie. affabrez pulchre. Et i gre-
cis noībus in e definitis. vt. pgne/nerine/brevis est sp. Diphthongaz
tis vero dictōibus. vt dictū est / impatiuo sc̄de piugatiōis vi doce-
talia est forma. Fame quoq; qd a famē inflectitur. e productit.

10

¶ De I in primis syllabis producta.

¶ Pre d fl m r s et u. frequentius productit. a qua tñ p̄ceptione
has dictōes exēptas inuenies. Fides. quidē. vīdūa. idē. idō
latra. idoneus. bidens. stridens. fidēs. video. tridūm. Et idē neurī
generis. Līsus. Ph̄ilomena. hīlaris. chīlindrūs. filix. mīllum. cilix.
bīlibris. pīlus. pīla. p̄ ludo. clīli. tīlia. sīleo. sīler. sīlex. sīlgo. Thīm.
fīmus. nīmīs. īmen. simul. īmagō. simulo. similo. simillīs. sinus. līno.
rīnea. cīnis. sine. minūs. minor. minarīs. minister. lyra musicū instru-
mentū. pyrus. mīrīce. vīrēo. et que īdē nascuntur. Et obliquos hui⁹
noīs vir. Tīsana. miser. Obliquos hui⁹ noīs nīmīs.

¶ De I in primis syllabis correpta.

¶ Pre b c g p q et t. breusat. s̄z excipiuntur infra scripte dictōes.
ribia. viburna. hībernus. tribula. fibula. scribo. liber adiectivū
et cū p̄ vīno ponit. Ibis auis. libo. libuz. libila. vīber. Et i futuro
hor̄ verbōp̄ eo et queo/et. in eōp̄ p̄tertīls imp̄fectis/ibā/nequibaz
Spiculum. disco. vīcus. vīcenus. trīcenus. Trīca vel trīce. ficedula a
fīcu ent̄z venit. auis quedā est sic appellata q̄ fīcus edat. līcū. mīca.
sicut. pīcū. fīcū. fīcovariatur. Tīgīnti. figo. figo. fītgo. frīgus.
frīgeo. pīge. et obliqui hui⁹ noīs frīx. Rīppa. vīpera. fīpo. cīppus.
fīpes. Līquor līqueris. et que ex eo formans tempora. Mītor. clītelle
stur. titan. titillo. p̄stacūs. italus. qd vīsu atq; auctoritate vīentīū p
ductuz permanet. p̄bīton. pītīfīma. Et hor̄ noīm obliqui: glīs glītis.
lis lītis. et dis dītis. vīta.. vītis. rītus. mītis.

¶ De I in medijs syllabis p̄ducta.

¶ Pre q et u. nisi in his vocabulis. s̄liqua. et nītīue ī medijs syl-
labis p̄ducit. ¶ De I in medijs syllabis correpta.
¶ In medijs syllabis p̄ b c d f g l m n r s et t. corripit. S̄z ī suppo-
sītis vocabulis p̄ducit. In oībus in bīlis exēuntib⁹ q̄ a q̄rtā
piugatione vīnītyt audibilis. sensibilis. Amīcus. lectica. vīmbīlic⁹
apīcūs. loīca. calīcūs. vīlīca. formīca. pudīc⁹. vītīca. postīcūs. Et in
obliq; noīs adiectuoz p̄nīx. finītoz. vt felīx. felicīs. pernīx. pernīcīs.
Itē in obliq; hor̄ noīm fenīx. mastīx. lōdex. Et noīm in ix feminīnī
generis. vt matīx. matīcīs. Romīna vero. p̄pīa in sc̄us desīntia
b s̄j

Liber

frequēti⁹ pducitur. At si nōnulla quadrati⁹ pferri cōtra posse vide buntur: nisi sint frequētata magnis auctorib⁹ ilicebit ad metri comoditatē formā illius iponere. Hoc quoqz loco est sciēdū: noia i cu la desinentia corripere i ante cula: his exceptis: cuticula ⁊ canticula ⁊ cornicula. Primi vocabuli hoc exēpluz habes ex Persio in satyra. Rem populi tractas. Semper ⁊ assiduo curata cuticula sole. Secūdi testis est Ovidi⁹ de arte. Nec graue tēpus adest sitiensqz canicula tardet Posterioris Ora. In ep̄lis. Grec aſit plumas moueat cornicula risuz. Coronides: atrides: tistides: pelides: abidos: considero: desideriū: formido: cupido: libido: auriga: q̄drige: caligo: fuligo: rubigo: siligo: origo: purigo: ſērigo: castigo. Quirillis: sextilis. Et in noībus neuris in ile formatis: vt sedile: monile: ouile: missile. Tū facile. gra cile: agile: humile: simile aq̄tile: venatile: futille: coripiuntur. Exilis: subtillis: asyluz: aprilis: hostilis: senilis: iuuenilis: seruillis: futilis: producunt. At illud videas noia in lis finita ante lis t lōgā h̄fe: si a noī bus deducuntur: vt a sene senillis: uno excepto paril. Neutri⁹ quoqz gn̄is noia i ille. posita. hanc formā sequunt: vt cubile. Et ea q̄ paulo superius d̄xim⁹. Opim⁹: illimis: sublimis. Et in noīb⁹ i imē desinē/ tibus q̄ ex quarta cōtugatōne fiūt: vt munimē: blādimē: rudimē. He rinis: ciminū: camin⁹: catinuz: festino: supinū: ppino: salinum. Et in noīb⁹ deriuatis in itus positis: vt vulpinus: quirin⁹: iugurtin⁹. Ea tū noia q̄ g ante huiusmodi termiñatōe h̄fit corripiunt tāte n. vt olea gina: fagina. Ul̄r. in buc. Qm̄ tibi pocula ponā fagina. Item geor. i. Trudif e ſicco radix oleagina ligno. Leterū q̄ biſſus/adamas: bom bis: hyacin⁹ ⁊ amerit⁹ formā: breuta ſunt: vt biſſin⁹: bōbicin⁹: hya cintinus/ameritſtin⁹. In noīb⁹ quoqz i itus cadentibus ſi a p̄mitio referunt. pducunt i. vt matutin⁹/ a matura. Ul̄r. i. viti. enet. Nec min⁹ eneas ſe matutin⁹ agebat. Si nō corripiunt: vt ſero ſerotinus/cras crastinus. Ul̄r. in. i. geor. Si vero ad ſolē rapiduz lunasqz ſequentes Ordine respicies: nunqz te crastina fallet Hora. In noībus ſiē i ina formis. vt pruina: ruina: katherina: carolina. Preter mutina: pſerpina: femina. In obliqz in ſup noīm in in. ſinifop. vt delphin delphi nis. Obſtipp⁹: deltr⁹: papir⁹: ſaphirus lapis: buiyrū: cuius medianum breue facit Cremonensis. Anchises: gaufus: paradifus: paraclifis: et in huiusmodi forme noīb⁹. Heremita: leuita: margarita. Et in horū ſimiliſbus nomiñib⁹: q̄ vel locū vel perſonā ſignificant. Sunamitis: polimita: lechit⁹: achronita: cocht⁹. Hermaphrodit⁹: terſites quiſtes: aurit⁹: mellitus: turrit⁹. Et ſimilia horum vocabula ſūpta ex no mine: preter ſeruitus ⁊ ambitus. In quibus tamen deriuatio eſt ſpe ctanda diligenter. Et preter aduerbia in itus poſita: vt funditus vir pitus. In nominib⁹ ex verbis tertie et quarte conſugationis natis

Primus

que in istum supina mittit: ut mugitus rugitus auditus quesitus: si
parcitus alia formā habet. Obliqui quoq; nōm in is desinuentium:
ut samnitis a sannis.

¶ De i. in ultimis syllabis.

Ad finem dictionis posita semper longa est: pterq; in his dicti
onibus tibi. michi. sibi. quasi. et nisi. Ibvero et ubi et q; ex his
sunt ut sicuti indifferentia sunt. In dictionibus item grecis casus
victi iuuenit. i. correpti: ut thebai. Statius in ultio thebai. Omichi
bissenos multum vigilata per annos Thebai. Et virg. in buc. Le.
coridon o alexi trahit sua quenq; voluptas. Quidius de transforma
tis in primo. Dic themi qua generis damnum reparabile nostri
Arte sit. Idem de fastis. Idibus ē anne festum geniale perēne. Mō
procul a rippis aduena tibī tuis. Quod verum esse tunc intelligen
dum est: cum talis vocatiuus a noīatio in is breuem: ut amarillis fi
nito descendit. In dictionibus item grecis ipsum i. in dīo casu repe
ritur correptū. Statius achillei. Palladi littoree celebrabat cyros
honorum. Forte diem.

¶ De o in primis syllabis producta.

Preb d g m e s productur. Sed inde excipies infra positas
dictiones. Obes. obest. oberam. Et resqua que ex sum forma
ueris: que positionem non habent. ut obsum. Boboles obesus glo
bus. probus. probo. probriū. scobis. Et obliquos hui⁹ nomis scrobs
Abodus. modo. odor. odio. modius. fodio. Loga. rogo. rogus. Glo
mo. omasum. dñs. domus. comes. como. coma. glomus. homo. do
mo. stomachus. comedo. omittio. prometheus. Rosa. psa. proseuca.
quod pauperum et mendicorum tugurisolum significat. posuit et in
de genita.

¶ De O in primis syllabis breuitata.

Pre c fl n p q r t et u/remote sub sequentibus vocabulis sem
per in primis syllabis corripitur. Procerus. octo. locudus. co
chitus. foca. octum. poculum. oculo. Et obliqui hulus. nominis vor
Profugio. profero. prosun. Sed que de pro supra scripsimus/ea n̄
negligas. Aboles. proles. soloz. olim. colyphia. boleruz. soluepoli
pus. prolixus. stola. colo colas. solennis. solers. nolo. Et i obliquis
hulus nominis sol. Pono. nonus. zona. pone. none. conus. dono. do
num. donec. conor. pronus. Lofus. opilio. soplo. populus/ arbor. co
pia. copulo. copula. quoq;. Chorus ventus. coram. oro. thorax. hora
hora. ore. corallus. lorum. gloria. Sorex. morus. floreo. Et in obliq;is
borum nominum os oris. mos. moris quoq;um et hic horum. Poto
quotidie. rotus. notū. votum. protenus. et in obliquis' nominum ge
niitios in oris. ponentium: ut sacerdotis nepoits. Cōpos et impos
suam derivationem sequuntur/et sunt breusa. Prouidus. ouum p
utitia. prouento et inde prouentus.

¶ De o in medijs syllabis producta.

b.iiij.

Liber

Pre n s t et u n i s i n h i s d i c t i o n i b u s i n m e d i j s s y l l a b i s l o n g a b i t u r . S a r d o n i x S a r d a n a p a l u s d y a c o n u s s i n d o n i s v a s c o n e s b r i t o n e s . E t i n n o i b u s e x o n d e f l e x i s / q u e l o c o r u m v e l p s o n a x p p r i a s u n t : v t s y m o n s . b a b i l o n i s . q u o d i h i s m u l t a v a r i e t a s e s t a p u d a u t o r e s . U l r . i n b u c . P a s t o r u m m u s a m d a m o n i s e t a l p h e s i b e i . I d e i e o d e m . A u t a l c o n i s h a b e s l a u d e s / a u t i u r g i a c o d r i . I r e J u u e . H i c b o u e p e r c u s s o m u g i t r e a g a m e n n o n i a c r e d i t . I t e m S t a t u s i . x . t h e b . A m p h i o n e q u i t e s n o c t e v i g i l a t a q u a s c a s t r a . H o n e n i m l o g a n e c e s s e e s t g e n i t i u t t e r m i n a t i o n e m p r o d u c i . Q u o d c o n t r a a p o e u n d e S t a t u s r e p e r i t u r . E t c a l i g a n t e m l o n g i e x y l o n a g i r i s . Q u i . i t e z p r i m o d e t r a n s f o r m a t i o n i s . F e d a l y c h a o n i e r e f e r e n s c o n u i u i a m e s e . E t e n i e x l y c h a o n n o m e n p o s s e s s i u m c o r r i p u i t . M o n f a c i l e p r o p t e r e a c e r t a m q u i s i n h u t u s c e n o m i n i b u s p r e c e p t i o n e m a f f e r e n i s t i e x g r e c i s m o s i t . N a m a p u d g r e c o s o d u p l i c i e s t f i g u r a . U n u z q u i d e n o s t r o n o i m p a r e t v o c a t u r o m i c r o n . i . m i n u s v y l p a x v e l b r e u e . A l t e r u z d i f s i m i l e / e t q u a s i g e m i n a t u / h o c m o d o o o . e t d i c i t u r o m e g a / i d e s t m a g n u m . A r b i t r o r p r t e r e a i n n o i b u s g r e c i s o n i n p o s i t i o n e n o m i n a t u i h a b e t i b u / h a c v a r i e t a t e q u a r t i t a s i u e n t r i . L u i r e i n o f e r r o l e g e a u t i u d i c i u : g r e c i s m a i n e s c i u s h i s i p s e v o c a b u l i s v t o r i a v t a u t o r e s v s o s e s s e c o p e r i o . L o p o r a p r i o t a / q u a g r e c a e s t d i c t i o . I n p p r i s n o i b u s s i o s u p e r u f o r t e a c c i d e r i t : v t c l o d o u e / l u d o u i c u s q u e l o d o i c u d i c i q u i d a v o l u n t : q u a r t i t a s s e r u e t u r q u a v i s a f u e r i s a d e l e g a n t i a m q u a r d a n t i o r .

¶ De o i n m e d i j s s y l l a b i s c o r r e p t a .

o Pre b c d g l m p q r t r b r e u t s e s t : p r o d u c e t u r t n i n q u a s a n o t a u i m u s d i c t i o n i b u s . o c t o b e r . E t i n d r o z a b l t o n u m e r i p l u r a l i s h o r u n n o m i n u s a b o r d u o . I n o b l i q u s i t e n o i z i n o p e x e c u t i u : v t v e l o x y e l o c i s . H e r o d e s . e t i n o b l i q u s h u t u s n o i s c u s t o s . E t i n i s q u a n d e p r o u e n i u t v t c u s t o d i a . I n n o i b u s i t e q u a g o g o s g r e c a v o c e d e r i u a t u r : v t y s a g o g e : s y n a g o g a : q u a d u t u r n o v s u l a t i n a p e n e f a c t a s u n t . A m o m u s E u r o p a . e l o p u s . p i r o p u s . c a n o p u s . I n n o i b u s q u o d q u a d u r u s d e f i n i t i s : v t s o n o r u s . E t i n o b l i q u s n o i z t e r m i n a t o r u s i n o r . p r e r o b l i q u o s h o r u z n o i m a b o r . m e m o r . c a s t o r . e q u o r . m a r m o r . Q u o r u s q u a r t i t a t e s e q u u n t u r n o i a p p r i a i n o r t e r m i n a t a . v t h e c t o r . n e s t o r . E t i n d e r u a l i a c o r p u s v t b i c o r p u s . E t i n o b l i q u i s h o r u z n o i m d e c u s . f e m u r . r o b u r . e b u r . i e c u r .

¶ De o i n p o s t r e m i s s i l l a b i s .

o M i s i e x m o n o s i l l a b i s d i c t i o n i b u s e r i t / a u t d m n e t a b l t n t e r m i a b i t / a u t i n i s t i s a d u e r b i s t a n t o . q u a n t o . s e d u l o s u i s q u a s i m i l i b u s p r e r g m o p v o l u t a t e s c r i p t o r u s h a b e t . E x c i p t i e n d a s t n p u t o g r e c a s d i c t i o n e s . v t d i d o . m a t h o . c a l i p h o . s a p h o .

¶ De u i p r i s s i l l a b p d u c t a .

u Pre c d f g m n s t e t u p r o d u c i t u r . H a s r a m e n d i c t i o n e s e x c i p e L u c e r n a d u c e n t i . c u c u m e r i s . E t o b l i q u s h o r u z d u x n u x e t

Primus

12

crux. Rudetes. sudes. rudit. pudet. studeo. rudo. est in dris. Pugil
fugio. fuguz. fuguris. Cumulus. humilis. humus. tumulus. nuerus
Lune. tunica. curules. inurena. furo. nurus. Susurro. pusillus. Lu-
tū puto. veter. curis. vti. vitnā. pute. puteal. vter. rutilo. futur. vti-

Co*e* **G** in primis syllabis correpta (ca fluuius pluvia.

p Rebilz p: in primis syllabis u. corripf. Sed inde excipies.
Rubigo. pubes. bubo. tuber. vber. bubalus. nubes. nu-
bo. Lulus hec composita brevia sunt. pronuba: innuba: de quib⁹ su-
pra dictū est. Ulligo: fuligo: mulus. gulo: pupe: pupis: cupa: iupiter:
quod vocabuluz duplīci p. scribendum esse contendunt multi. Siu-
pa: vpupa: nuper: rupes: pupillus. Pupilla anceps est.

Co*e* **G** in medijs syllabis producta.

u Pre cd gm nr s t in medijs syllabis si hec vocabula exeme-
ris pducetur. Volucer: educo. Obliquos hui⁹ nois pecus pe-
cudis. Sanguisuga. Et obliquos butus nois contunx. In columnis:
cōtumax: autumo. Purpura: et verba in rīo exēuntia: vt esurio: mer/
curius: lemures. Et obliquos noim in ur finitorum: vt guttur: ligur.
Arbutus: confuto.

Co*e* **G** in medijs syllabis correpta.

u Pre blz p. i medijs syllabis breuis ē: his vocabulis dūtaxat
exceptis. Saluber: getulus: adulor: curules: torcular.

Co*e* **G** in ultimis syllabis.

i In nullis dictionibus latini u. in calce dictionis correptuz in-
uentes. **C**o*e* cōsonātib⁹ ad extitū dictionis positi.

b In dictionib⁹ latini nunq̄ erit extrema. In peregrinis vt bel
zebub. iacob breuiabitur.

c Producit nisi in istis dictionibus lac. hic: qñ est pnomē. nec
z donec. qd in hoc carniē est pductuz. Donec aspirate deo
conatibus egris. Sz apud Quib⁹. de tristibus pmo: corripf. Donec
eram sospes tituli rangebar honore. Et in terrio georgi. Virgi. Do-
nec humo regere/ac foueis abscondere discunt. Audiuī quosdā di-
cere fac imperatiū a facio debere coripi/qd ita esse nō affirmo.

d Semp erit breuis: vt apud. ad. et in exteris quoqz: vt dauid.
abiud. eliud.

l Correpta est/preter nsl. sol. In peregrinis dictionibus vt mi-
chael. ianaqusl. sepenumero producetur

m Aut precedit vocalem: et tunc abiicitur/aut ad eam cōsonans
subsequitur: et positione pductitur/aut in extremo versu collo
catur: et potest esse anceps.

n Producta erit. Sz in. dein. an. tamen. forsitan. forsitan. viden.
breuiant. Moia itē latina que genitiū coripiunt: vt nomen.

Liber

numen:brensa sūt. Actūs itē grecus in an.in en.in in.z in on. termis
tus/catus grūs noīatiū nō excedit. Juuenalis in satyra penultima
Quis nescit volusi bithinice qualia demens. Egyptus portenta co/
lat crocodilon adorat. Itē Lucanus in. ix. Quis fata putaret Scorp/
ion aut vires mature mortis habere. De grecis vero dictionib⁹. vt
mēnon.synon.agamēnon.nichil certe proferre ausim. Nam earū di/
ctiōnū apd auctores nostros varius estvslus. Inuenies iñ in huius/
modi grecanicis vocabulis n̄ interduz remoueri. Statius in primo
achil. Conclamant danai/stimulatq̄ abamēno volentes. Eandēq̄
interdu ad extremū fungit:z eā pducit. vt pro pluto pluton. Vir. vij.
enei. Odīz ipse pater pluīd. odere soroz. Quod fieri arbitror. quia
huiusmodi dictiones:mēnon: antiphon apud grecos i on exēnt: ad
nos vero traducte n. abiectunt. vt dicamus antipho macedo:p ant.
r. Nisi in monosyllabis dictionibus:vt (phon macedoni
fer.cur.sur. Et in his vocabulis ether. cratber. gadir. abadir.
hisber. celtisber/q̄ duo noīa ab hisberus veniūt.aer.par.ipar breuiatu.
Ex monosyllab q̄q̄ hec correpta sūt:p. fer. cor. z vir. z ea q̄ in forauerit
s. Quēadmodū singulis vocalib⁹ adiūgit:ita diuersum pronun/
ciationis habet modum. As enim in latiniis dictionibus raro
inuentur correpta. vt bonitas. Sed grece dictiones que genitiuos
in os mitiūt:as corripiunt. Virg. in. ix. enei. Ad quez sic roseo thau/
mātias ore locuta est. Itē in. x. Nam loca iussa tenet forti permixtus
errusco Archas eques. Accusatiui quoq̄ hanc formā habent. Vir.
in buc. Aonas in mótes vt duxerit vna soroz. Item Qui. & remedio
amoris. P̄xidas inuenies/z rerum mille colozes. Juue. in satyra ul/
tra soroz. in fine. Et modo captas Orchadas. Idem. Figentem im/
manes/lestrigonas et cyclopes. Et Virg. in buc. Inter delphinis or/
on. Es productur. vt pes teres:nisi in his dictionibus penes/ et in/
quies quod significat inquietum. Et in verbis ab sum deriuatis:vt
ades potes. Et in nominibus in es numero singulari terminatis q̄p
grūs in tis desinit vt miles. pedes. eques. Greca vero noīa numero
plurali es varium habent. vt archades. Virg. in buc. Ambo florentes
etatisbus archades ambo. Idē in eodē. Proetides implerunt falsis
mugitibus agros. Itē Juue. Glascones vt fama est alimētis talib⁹
olim. Produxere aias. Itē Virg. in. vii. enei. Quid syrtes/ aut scilla
michi/aut vasta carybdis pfuit? C̄ Is breuis est/preterq̄ in diō et
ablatiuo numeri pluralis. Itē i noīibus i ts exēntibus q̄ in tis ḡm
mittit ut q̄ris quiritis. sāns samnitis. z q̄uis sis z vis/z velis. Et
cū is.p es in accusatiuī nominū tertie declinationis numero plurali
ponitur. Qd non sit nisi cū grūs pluralis i n̄t exit. Virg. in. iii. geor.
Et pinguis ceras. Itē in q̄rto. Lōtemplaf aq̄s dulcisr frōdea semp

Contra

Secundus

recta. Item in. i. ene. Ois vt tecuz meritiss p talibus annos/ exigit:
Item in. iii. ene. Tris adeo incertos ceca caligine soles Erramus
pelago. Item in. ii. geo. Et turpis ausibus predaz fert vua racemos
Is quoqz pnomen longu inuenit Oratius. Ad numiculum q timet/is
aduersa fere miratur eodē Quo cupiens pacio rē. In scōis quoqz
psontis xboz quarte cōluguatōis is pducit vt audis venis. Os (nisi
in his noībus os ossis/compos/impos) lōga est. q̄uis hec duo que
postremo dixim⁹ iter noia i os longā destinēta a p̄clano numerent
Sed ouidius de arte corripuit. In lequere r nō post lā modo cōpos
erit. Breuias item os in ḡis noīm grecoz vt pallados. Statius in
v. Erūpunt teci sūmasoz ad pallados arces. Imperius. Moiariuus
vero eorūdē nominu⁹ grecoz n̄fieri singularis est anceps vt delos.
lennos: chaos vero corripit. Vir. in. vi. ene. His quibus imperiu⁹ ē
aiap: vmbreqz silentes / Et chaos/r flegerō. ¶ Is breue facies: nisi
in ḡio singulari noiariuoqz / accusatiuo r vocatiuo n̄ueri pluralis
noīm quarte declinationis: vt manus auditus. In noib⁹ item que i
vdis/ vris/ r vris genitiuos ponunt: vt inca: plus: tellus: salus: vir
tus. Palus xbo ab oratio cōtra effertur/ q̄uis a Virg. in. vi. ene. pro
ducatur. Tristiqz palus inabilis vnda Alligat. Pus quoqz longat
Oratius in sermone. Proscripti regis rupilli pus. atqz. venenu⁹. Est
aut̄ pus sub cute coagulatus lesionē sanguinis. Thus. sus. mus. p
ducuntur. Is aut̄ grecoz noīm genitiuos in odis ponentiuz longā
esse asserit priscianus: vt melampus.

t Proculdubio q̄ oēs partes orōntis/ nisi p̄or̄ p̄sonē fūcta: vt ast
brevis habetur vt caput: sincipit: occipit: sicut. at. Concisas
in dictiones: vt sumat p sumauit/ possumus excipere. In quibus vlt
ima syllaba tanta manet: quāta in suo fonte fuit. Sziaz de syllabis
finē demus. Nā tam longe patens pelagus in his est/ vt immensum
r pene incertum iter is arripiat: qui singula persequi tentabit.

¶ Hinc liber primus feliciter

¶ De pedibus liber scōis incipit. Et primo quid sit pes.

n Unc qm̄ lat⁹ vt arbitror: q̄ natura sit litteraruz/ q̄ syllabarum
quātitas: supius sumus executi⁹. de pedibus q̄bus tanqz p̄t-
mis partibus carmen exurgit: deinceps differere incipiemus.

p Edem in metris ad similitudinem offici corporis pedis ap-
pellatum esse constat. Quemadmodum enī pedibus inceden-
tes/nunc tarde/nunc p̄peranter gressus nostros componimus: ita
metru⁹ quidē certis pedibus r mēsuris/ vel fluit celeriter/ vel lente
pcedit. Quo fit: vt pes esse putes syllabaz per diffinitū tempus ad
harmoniā concinnitatē dimensio. Nam velut in choreis nō tā se se
pmouere: q̄ apposite: q̄ eleganter: q̄ decore/ r ad mīmi numerosū

Liber

concentuz salire laudat/ ita in eo q̄ desideramus carmen/ vel lentoſ
vel p̄peteſ pedes adhibere nō eſt ſatiſ/ niſi etiā ad ſonoritatē r dul/
ciuitinē p̄ rex natura eos accōmodes. Aſtutuz nāq̄ intereſt/ q̄bus
pedibus ſpondeiſ ve an iamblis verſuz preſcribas. Alius enī ſlio eſt
moratioz. Sunt qui inſtar lapidū e ſuperino aliquo iugo caſentium
erūt precipiteſ. hi ad festinationē r ſubityz metrum aptari poſſunt.
Quo more ad casum turris vſus eſt in.ij.enel. Virg. Conuelliſimus
altis Sedibus impulſimurſ eam laſpa repte ruinam. Cū ſonitu
trahit. rhanaſ ſup agmina late/ incideſt. Dibus ei dactilisvſus eſt. q̄
veſcoſe ſunt. r ea quā deſcribit ruinaſ cōmode repreſentat. Itē paulo
inſer⁹ de pyrhi i domū pāmi irruſione. Labat ariete crebro ianua.
Sepeſ cōtinēter p̄petib⁹ ſyllabiſ ſcripſit q̄ corruētiſ ſanue fragorez
an̄ oculos poneret. Hūt q̄ more grauiſſime molis tractant̄ magis q̄
eant. vt in.ij.enel. ſpōdeos multos accumulauit. Virg. cū extremoſ
priami caſu narranteſ eneā inducit. At ei de hecuba ſenē priamū
ab armis phibente. Sic ore effata recepit. Ad ſeſer. ſacra longeuuſ
in ſede locauit. Et ſequit̄ paulopost. Sic fat⁹. Genſor teluz umbelle
ſine ietu. Conſecit. rauco. qd̄ p̄tin⁹ ere repulſum. Et ſummo clipeſ ne
quicq̄ vmbone pepeſit. Et paululum inſra velut attonit⁹ r herens
eneas ait. At me iū primuſ ſeu⁹ circuſterit horoſ. Et in. v. de ſergiſſi
naue ſcopulliſ impediſta. Inſelix ſaxiſ in. pcurrentiſbus hifiſt. Con-
cuſſe cauteſ r acuto in. murice remi. Obnixi crepuere. illiſuſ proza
pepeſit. Cōſurgunt naue. Et in eodeſ de entello ſene athleſa cōtra
dareteſ. Quid ſi quis ceftuſ ipſiuſ r herculiſ arma vidififer. tristēq̄
hoc ipſe in littore pugnaſ. Vides in diſſiſtatiſbuſ ſummiſ pedum
pondere r ſyllabaz lentitate non abuſum poetam. ſed ſtudioſe gra-
uantem oia torpentibuſ ſere vocabuliſ. Versificatoř tgitur peduſ
vīm r naturaſ cognoscere oporebit. quos centum et viſintiſq̄ tuor
eſſe donatus ſcriptum reliquit. Tley de oib⁹ dicere/ quoniam parui
eſſe ad iſtitutiſ noſtruz eſtimamus. duo de trigaſta ſtant̄ hoc loco
aperiemus ex q̄buſ interdiſ geiatis reliq̄ ſifici certi ē/ q̄ſ veteſe tā
comediq̄ ſatyrici obſeruarūt. Sed eos ap̄d recētores niſi forte in
pla/orde q̄ ſuſi etiā pedib⁹ ɔſtare debet locū nō vendicaffe pſpicuū
Eoz autiſ quoſ nūerandoſ ſuſcepimur ſunt diſſyllabi quattuoſ.

De pedibus diſſyllabiſ.

p R̄imus pes diſſyllabiſ ex duabus longis ſyllabiſ ɔſtans eſt
ſpondeuſ yr. languens. Secundus eſt pyrhiſciſ qui duab⁹ ſyl-
labiſ breuiſbus fluit/ yr ſera. Tertiuſ ſambuſ vna breui altera longa
conficitur: vt domi. Quartuſ eſt trocheuſ. qui ſambo contrariuſ. ex
prima longa r ſecunda breui conſtituitur. ſterit

De triſyllabiſ pedibus.

Secundus

t R̄issillabi pedes sunt octo. **A**holossus qui et trimachrus vel
vt inquit diomedes h̄ipplius seu Laninus appellatur: cōstat
ex tribus longis: vt imprudens. **H**actylus prima longa et duab⁹ bre
uisbus: vt barbarus. **E**diuerso autem surgit anapestus: qui ex breuis-
bus duabus sillabis et postrema longa constat. vt liquidos. **A**mpbi
macrus mediam breue in duabus p̄ductis intercludit: vt rhetores.
Amphibracus seu scollus primā et postremā coripls: media p̄du-
cit. vt fetore. **B**achius qui a grecis piambus dicitur: primaz breuiat
et tardat posteriores: vt ocello. **P**alimbachius hūc oīno est contra-
rius. posteriorē enī breue habet: priores lōgas. vt despectat. **T**ribus-
chus quē nōnulli choriz esse volunt tribus pedibus appoperat ut
facile.

De quadrissyllabis.

r **E**liqui quadrissyllabi sunt numero sexdecī qui ex nunc memo-
ratis pedibus surgunt et sunt cōbinati. **D**ispōdeus oībus lō-
gis cōstās. vt concertantes. **D**iambus ex duobus iābis cōficitur: id
est prima sillaba breui. secunda longa. tertia breui. quarta producta
ut subtilit. **D**istrocheus contra p̄orsus. prima et tertia lōga reliq̄s
breuibus incedit. sit enī ex trocheis duobus. vt factioe. **T**roce
leumaticus est dispondeo contrarius. breuibus enīz quattuor sylla-
bis mirum in modū pernīcē est: vt celeriter. **P**eon primus primam
remoratus sillabā: reliquias breues dimittit. vt versidicus. **P**eon
secundus a fronte preceps secundaz s̄istit. posteriores vero syllabas
abbreuitat. vt suauior. **P**eon tertius penultimaz tardans: breues
habet reliquias. vt leuigabit. **P**eon quartus principio toto p̄ceps
a fine desiderat torpetq; vt maluolos. **J**onicus a maiore duas int-
tio longas: sequaces breues habet. vt sermonibus. **J**onicus a mi-
nore hūc diuersus est. vt numerosis. **L**oryambus primam atq; val-
timam producens/medias duas coripls. vt inuidiaz. **A**ntipestus
hūc repugnat. vt retondemus. **E**p̄itritus primus tres habet syl-
labas. p̄ductas/prima correpta. vt pharerrati. **E**p̄itritus secundus
ex longa breuetq; / longis duabus constat. vt floccipendunt. **E**p̄t-
tritus tertius penultimā coripls alijs lōgis manentibus: vt mordē-
tiū. **E**p̄itritus quartus ultimaz tñ abbreviat. vt mutescendo. Ali-
os autēz pedes q̄ pentassilabi sunt/consulto omittimus. Quippe q̄
ad genera versū de quibus suscepimus rationē nō attinēt.

De culusq; pedis origine

Is pedū noībus grecam esse originē nemo dubitabit. Quare
vehementer errare michi videntur alexandri cōmentatores/q̄
latīnā illis interdū interptatōem afferūt q̄si grece dictōes ex latīn su-
erit aliqñ deriuata. Sed qm̄ a grecis illos pedes accepim⁹. hic eorū
quoq; reperendus est intellectus. **S**pondeum igitur nō a sponda

Liber

lecti deriuatuꝝ quicqꝫ arbitr̄. Neqꝫ tñ grecas nos voces vnde hec sumpta sunt: tradituros expectet. Hā q̄ illa nō satis pure dicere aut scribere aut vereor p̄t̄ri relinquere portus/ q̄ eas contaminare cōsiliū fuit. Tantū ppteræ significatiōes quas ex gregorio tripherno grece/latineqꝫ sc̄lēti/duz parisiſ forlīta ageret/acceptim⁹: ⁊ dein apd Diomedēt̄ Herottū q̄ de gñib⁹ carminū non ineleganter scripsere legim⁹: fideliter docebim⁹. Dicebat enī Triphern⁹/qd̄ ⁊ Herott⁹ affirmat: a lītātib⁹ spondeum dici ppteræ q̄ diis imortalib⁹ liba men offerētes/hoc pede sua carmia cōponerēt. Hā spondi ad nos traductū libamen significare dicebat: quē pp̄tea huma pōpili⁹ pōtificiū (vt tradit Diomedes) appellauit. Pyrbiciū a pyrho achillis filio q̄ post habitā victoriā versu pyrbicio incidente prim⁹ laudari meruisset. At cremonensis auctor p̄p̄ latīnus: a puericio pyrbiciuz dici putauit/qd̄ videlz ludis pueror̄ hic pes accommodus sit. Diome dis sentētia ē quosdā sic dici putare a pyr greco qd̄ ignē significat. Hā sua velocitate flāmas emulat. ¶ Yābū nō tā irristonē: q̄ stume liā significare/eoq̄ obtrectatores vti solere confirmabat. Addit perrottus a Yāba puella/iambum appellari: que hoc gñie pūcī preter modū laceſſita:laqueo gulā sibi p̄fregit. Gel a tāba nyobes ancilla quam apud nyobē hospitio suscepit/iambico versu laudauit ceres Sed hinc longe altā originē aſſert Diomedes/quā a quodā duce ta culandi perito/noiātum iambum dicit. Qui enī facula librant breui primum passu altero se deinde ptentiore ferunt: vt ysm roboarent ad lactum: cutus rei effigiem p̄ se ferre tābus vides/ q̄ prima breui exit i pductā. Et ob hāc rem idē diomedes ab apulis iambu dicitū fuisse daunū: tradit/ a duce eorū daunio: q̄ aduersus diomedē patrī bellū ſiſerentē/duelliōes instituit q̄ pposito pedū accessu ⁊ gradū ⁊ viſuz pferre in hostē ſcrirent ⁊ inde gradalē appellatuꝝ/matriq̄ gradituo ſacruꝝ. ¶ Trochesi a volubilitate dictū aſſentisit oēs. Quo pede ad haras deorū interſacrificandū saltātēs/ymnos huiuscemōi generis decatabant. Et potest dici rotabilis. Trocos enī rota dicitur: fuitq; a mercurio inuenit⁹. Molossuz a molosſo pyrbi ⁊ andromaches filio in cultus memorīa cōſtantia hoc pede carmia in louis templo cane/bantur. vel qd̄ magis credideriz a molossis q̄ t̄ theſſali quibus mos fuit ad belluꝝ eliti⁹ hoc pede canere. Dicſit item hippus ab hippoſ qd̄ equū ſignificat/ eq̄ ſtri enī pugne ſatis hlc pes ſegruit. Dactilū p̄ ſimiſtitudinē articuloꝝ q̄ ſunt i dīḡto. In quo ut primū longiorē/ altos breuiores articulos videmus: ita in dactilo capitale ſillabā pductaz/ reliquias eē correptas maniſtūt̄. vel ab ſdeis dactilis/ q̄ ⁊ curetes ⁊ corybantes a poetis appellati ſunt. Quib⁹ louis custodiā dū adhuc vagiret pmissaz esse pmissuntur/ hi aut̄ vt natum loueꝝ

Secundus

15

celarent clipeolis eneis tinnitu reddentes ei⁹ pedis formaz exp̄sserūt
ita vt ab eis sit dactilus dictus. cui⁹ rei vex⁹ a diomedē sc̄iscitator. A
napestuz ⁊ q̄ a dactilo sit retrouers⁹ q̄si antidactil⁹. ¶ Amphimacri
qm̄ breue longis duab⁹ interceptā habeat. Amphibracū. ⁊ circum
mediā longam breues vtric⁹ locate sūt. Bachiu⁹ a bacho/cui⁹ lau-
des hui⁹ pedis dimēstōe ferebant. Malihachiu⁹ q̄st ī bachiu⁹. Edi-
uerso ei ad bachiu⁹ p̄stat. Choreu⁹ ⁊ choreis apt⁹ est. ¶ Tribachuz
⁊ tr̄ibus syllabis breuisbus p̄fluat ⁊ choreus dī q̄ choreis p̄ueniat.
¶ Dispondeūtō atq̄ dīlābūq̄ alter spondeis duobus: alter duplicit
lābo ascēdat. H̄etrochētū q̄q̄ ⁊ duplicitē trochēt̄ p̄lectit. Proceleu-
maticū a nautica exultatiōe cū ad portum appellūt vocitatu⁹ assen-
tiebatur. Perottus m̄ ab hortatu ⁊ suasiōe impositū ec̄ vult: pp̄fea
⁊ hic pes breuisbus syllabis q̄tuor p̄ceps celeritati p̄ueniat. Torte
lius ḥo hunc interpr̄atur q̄si prius iussu: q̄r in sacris minerue versus
hoc opede p̄diti pr̄mū p̄nūctari iubebant. Peones pp̄fea dictos ⁊
bis laudabat apollo. Loryambū: q̄r in lambū exeat ⁊ sit choreis cō-
sentaneus. Antipestum ⁊ duob⁹ diuersis omnino pedib⁹. i. lambo
⁊ trocheo constet. Ep̄itritū sexquiteriaz significare volebat. Lēpo-
ribus enī seprē cōsumit. Mā cu⁹ longas syllabas tr̄is ⁊ vñā breuē sp̄
habeant ep̄itriti: syllaba aut̄ breuis uno longa duob⁹ ipib⁹ p̄fertur
ep̄itritos tēpora lepiē habere necesse est. In q̄bus dū q̄tuor ad tria
cōponuntur: sexquiteria p̄portione mensurant. Aultus vero gelius
xvij. noctiū acīcaz scripsit. Ep̄itritum n̄t̄x esse qui aliquem n̄t̄x
cōtineat ei⁹sq̄ insup partem tertiam. cuiusmodi sunt quattuor ad
tres/duodecim ad nouem/quadragesima ad triginta relati.

¶ ad cōficiendos versus non inutilis est musices cognitio.

1. Sicut si quis ad ea q̄ de pedū rōne dixim⁹ aim intendet: vide
bit p̄fecto ad has vñidice aris p̄ceptiones artem musicā non
nichil attinere. q̄ toni ⁊ vocisq̄ ⁊ cōposite modulatōis vias dīgit/
meritur/ librāt. Quarū rex ignarus: et negligens carmen ad nūeros
meditari satis apte nō poterit. Mā p̄isci illi auctores/ excogitandis
ta varijs carminū gñibus nunq̄ opam impēdissent / n̄ssi alīs in illis
atq̄ altā longe harmoniam cōmiserere studiūt. Qđ in lyricis po-
tissimū vñib⁹ intueri licet. Mā diuersi adeo sunt oēs: vt q̄ illos ad ple-
ctrum vel ad tibīa modulabīt: disparibus oīno musices speciebus/
⁊ tonis eos p̄sōare necesse sit. Quāobrem in cōedījs ineqles tibias
dexterā dico ⁊ sinistrā adh̄buisse poetas puto. H̄inc quoq̄ ad lamē
tatiōes elegyā afferim⁹ / ad celebrādos heroas hexamerros. Ad res
n̄t̄ diuinās genus alīs carminis/vel numerorū ⁊ vel longe diuersis
pedibus dimēsum afferri videmus. In quibus/ n̄ssi ad nūeros vñba
ad tonos nūeri coaptentur: absōna oīa redi q̄s nescit. Alta enī cum
c.

Liber

Eternereruz cōditor. Conditor alme syderū. A solis ortu cardie. et
Hostis herodes impie. **J**ambicū dīmetrū archilocū cathalecticū
cōstans āphibracho/ex duobus iābis siue spōdeo. **O**rati⁹. **M**ō ebur
neqz aureū. Quē versuz sic i pedes locabits. **M**onebur. nequau.rerū.
Jabicū anacreontū dīmetrū cathalecticū. In quo sunt spondeus
vel iāb⁹ terri⁹ iābus:deinde superest syllaba. **B**oetius. Quisqz voler
perennē. Id scande sit. Quisqz.voler.peren.nem. **J**abicū archi
locū trimetrū acathalecticū. **J**mpibus locis spondeū atqz inter
dū.anapestuz:in fine pyrhicū vel spondeū recipies. **B**oetius. Quis
cūqz sola mēte precipiti petit. **O**rati⁹. Suis r ipsa roma virib⁹ ruit.
Sic in pedes statuis. Suis. etip.saro.mauि.ribus.ruit. **J**abicū archilocū dī
metrū acathalecticū:cōstans spōdeo/iābo spōdeo item r pyrhicō.
Orati⁹. Abdūcit ignorantia. Scāde.abdu.cit⁹.gnorā.tta. **J**am
bicū saplicuz acathalecticuz:ex penthimemeri heroica / iābis
quattuoz constitutum. **O**ra. Scribere h̄siculos amore pculsuz graui
Scāde. Scribere.h̄sicu.los. Hic enī finte penthimemeri. Deinde se
quunt iābi.amore.per.culsuz.graui. Sz atēde qm spondeuz recipit
iābi loco. **J**abicū dīmetrū archilocū cathalecticū duobus
iābis r penthimemeri heroica:duobus deinde dactilis cōstans r syl
laba superante. **O**ra. H̄siusqz ducūt iouē nunc mare nunc silue. **D**ō
exēplo scandes. **H**sius.qdu.cūti.o.uen.nuncmare.nuncsilue. **E**bi
diligentius vide vltimuz dactyluz/nuncsilu/apprise liceter esse po
situm. **M**ā silue trissillabum fecit **O**ra. **D**ō priscian⁹ et post eū. **L**or
telli⁹ affirmant.

De anapesticis.

a. **A**napesticoz duo tñ genera apud nostros auctores inuenim⁹
Primum est anapesticuz pindaricū dīmetrū acathalecticū
qstas spondeo/anapesto/dactylo et spondeo siue trocheo. Recipit
tñ nonnunqz pceleumaticum. **B**oetius. **S**telliferi conditor orbis.
Scāde. **S**tel.liferti.conditor.orbis. Alterum est anapesticū pthe
niacum dīmetrū cathalecticuz in q primus pes est spondeus/dein
de anapesti duo:atqz superest syllaba. **B**oe. felix nimium prior eras.
Scāde. **F**elix.nimium.priore.ras.

De coryambicis.

c. **O**riambici carminis quiqz ḡna auctores nostri suis exemplis
notauere. **P**rimum est coryābicuz asclepiadeū tetrametrū:
spondeo duobus coryambis / r pyrhicō constans. **S**eneca in hercu
le furente. **O** fortuna viris inuida fortibus. Et apud **O**ratiz. **A**de
cenas atauis edite regibus. **S**ectio tamen quosdam alter scandere.
vt spondeum primo/deinde coryambos duos: / r postremo pyrhicū

Tertius

locent. Quod fieri posse scansio ipsa manifestat. Item Exegi monu-
mentum ere perennius. Itz. Honorem pateras tē. Et i sacris. Sa-
ctoz meritiss inclita gaudia. diuī Ambrosij opus. In quo peon q̄-
tus reperiſ. Scande. Sancto-rummeritls. inclitagau. dia. Quo nu-
mero is q̄ de diua eukaristia hūc hymnuz. Sacris sollemnis iuncta
sint gaudia. scriptis/cecinisse se putauit syllabas tñ nō numeros ser-
uans. Secundum coriambicum gliconium trimetrum/quod vñ
tñ coryambū admittit. Ora. Sic te diua potens cypr. Sed loco co-
ryambi recipit molosum. Seneca in layo. Tēperē ze phiro leui. Gle-
la ne p̄sse ġui. Scāde. Sēpe. rēzephiro. leui. Gela. nepre sse. ġui. Ne-
prese eni est molosus/q̄ ex tribus longis fit. Tertiuſ coryambicū
monomeruſ aristophaniuſ;coriābo z bachio cōstans. Ora. Lydia
dīc per oēs. Scāde. Lydiadic. peroēs. Quartum coriambicū pē-
thametrum alchiacuſ; spōdeo vno/coriābīcīs trīb⁹:z vlt̄o pyrhicio
ostans. Ora. Tu ne q̄siteris scire nefas quē michi quē tibi. Item idē.
Nullam varesaca vite prius seueris arbore. Scāde. Nullā. varesa-
ca. vitez⁹. seuerislar. bore. Quintum coriābīcū saphicū cōstās
trocheo/spoudeo/duob⁹ coriambis z bachio. Ora. Te deos oro sy-
barim cur pperas amando. Scande. Lede. oso. rosybarim. curpro-
peras. amādo.

De yonicis a minori

v Mo tñ gñe yonicoruſ a minori latini auctores q̄s legimus vñ
sunt. Id appellat yonicuz saphicū a minori. trimetruſ acatha-
lecticū/hoc ē trīb⁹ yonicā a minori ostas. Ora. Abserat nec amorī
dare ludū. hoc mō scādit. Abserat nec amorī. dare ludū. Est itē
gen⁹ vñ merrī. yonicā a maiore/cu⁹ exēplū nō habeor; nec a diome-
de positū est nec iuniores ei⁹ memisse operio. **De trochais.**

t Rochaiscū genus est in nostris auctoribus bipartitus. Unuſ
alchinaniū dimerum acathalecticuz. Boetius. Quos vides
sedere celo. In quo locis imparibus/trocheū tribrachuz/z/dactiluz
inuenies; paribus trocheū z anapestum. Scāde. Quosuit. desse. dere
celo. Alterum est. trochaischū pheretracium. Boe. Solij culmī
reges: anapesto/dactilo/et trocheo vel spondeo constans: ad hunc
modum. Solij. culmine. reges.

De intermixtis generibus.

e St p̄tea nō ignorādū metra int se pm̄ixa eē nōnūq̄/tñ noīa
sortiri. Qd eivniforme ē z puz: monocolos appellat. quale est
buccoliticū:z relq̄ opa vglslj. Ex duob⁹ generibus mixtu dicolos di-
strophos vocaf. i. cuſ post duos dissiles ūsus ad primuſ fit puerio.
Quale est illud. Ora. Abater seuia libidinuſ. Et epistole oēs nasoniſ.
Dicolon tetraſtrophon dicem⁹ si posttres etiſdē gñisq̄ ūſus z q̄rtū
alterius modi:ad prium accedemus:vt est illud O ratianuſ. Abter
curi facunde nepos atblantis. Et illud etiſdez. Integer eui sceleris-

Liber

nixa reliqt. Cōixa p' enixa posuit. Itē euantes p' ouantes: vt Ser uio placet. Ulr. vij. eneī. Illa chorū simulās euantes orgya circū du cebat frigias. Que res p' quātitate syllabe sc̄tā recte putabſ. Trās mutatur. vt displicina p' disciplina. ¶ De innouandis dictionibus.

d Ictiones quoq; additionē seu interpositionē alterius dictio nis recipiuntur: vt septē subiecta trionī. i. subiecta septemtrioni. Ora. in odīs. Quē sors dīez cūq; dabit lucro appone: pro quēcunq;. Retrahitūtē a dictione: vt apud Ulr. in. j. Spumas salis ere rubeat. i. eruebat. Et in eodē. Si mortalia tēnitis arma: p' cōrēnitis. Et in buc. Dia fert etas: p' aufert p' auferesim. Additur etiā littera dictōi metri gratia. vt apud Ulr. in. viij. eneī. Alituū/pecūdiq; gen⁹ sopor altus habebat. Alituuz dixit p' alituū. Aliaduerūdūq; est in propriis noībus. q' aspera sūt licere (si seruio credimus) aut sillabam aliquaz mutillare: aut oīno detrahere/ quo fiat sonora magis et carmī magis cōueniēs. Ipsius aut seruī in cōmētariis super pīo eneī. verba sunt hec. Quoties poeta aspera inuenit noīa/ vel in metro nō cōstātia aut mutat ea: aut de his aliquid mutillat. Hā sicbeus/ sicbarbas dictus est. Belus didonis pater methes. Hec ille. Quod Ulr. itē (vt phibet serulus) in. viij. eneī. fecit in hoc versu. Haud p'cul inde cite mettuī in diuersa q'drigē abstulerāt. Adituū dixit p' metuū. Et moe rox p' muroz. in. ix. Quin intra portas/ atq; ip̄is p'lia miscet Agge ribus moeroz. ¶ Sc̄lendū quoq; est: In dictionibus grecis licere vītū vel suo vel latino. q'tinus metri cōmoditas exposcit. Luius rei auctore in. i. geor. z. ii. z. vi. eneī. Ulr. Helyadum palmas epyros eq̄ rū. Item. Est in conspectu tenedos notissima fama. Tenedos et epyros. Item alibi nerythos more greco dixit/pro tenedi. cyprinerithy Androgeo quoq; p' androgei. vt. vij. eneī. In foribus lettū androgeo Qui mos (vt phibet Tortelius) atticoz est. ¶ Immurātur atq; inouant dictiones vel forma: vt delitesco, p' deliteo. horrescō, p' horres. vel diminutione: vt meliusculus. Vel compatidō: vt senior, p' senex. Tristior, p' tristis. Ulr. in. j. eneī. Tristior et lachrymis oculos suffusa nitētes. Vel deriuatione: vt frondeus, p' frondosus. Ulrg. frōdea tecta. i. frōdosa. Vel cōpositione: vt formidolosus p'uispotēs. Que et si in oratione q'c soluta freqūter occurrit: in a veridicis licentius occupātur. Transmutari itē a poetis dictiones certum est. vt apud Ulr. Maria oīa circū. i. circū oīa maria. Itēz vrbs atiq; fuit tyrii tenuere coloni. Carthago Italīā cōtra. i. Ita Italīā.

¶ De ordine.

f It insup nōnūnq; ad orationē supuacua dictionis adlectio et frequētib⁹ cōunctionib⁹ inuenit compacta: qđ. polis in the ton. i. multiplicitatē coniunctionū greci dicūt. Ulr. in. h. eneī. Atha masq; thoasq; pelidesq; neotholemusq; primusq; machaon. Idem

in. v. ene. Lede ho dixitq; vbi perissologia. i. supflua locutio com
mittit. Et sequit. Et prelia voce dremitt. Itē allī. Sic ore locuta
est. qd p pleonasmon. i. accumulationē dīci manifestū est. detrahit
similiter aliquid oroni qd elipsis. i. vni⁹ verbi defect⁹ appellat. Vir.
in. i. ene. ò iunone. Hec secum me ne incepto desistere vltam. In
pria ei orōne deest dixit. i. scđa decet. Et neptunos aduētus Quos
ego sed pstat zc. deest punia. Itē. Vrbs antiqua fuit. Tyrish tenuere
coloni. Subaudi quā. Subtrahit interdū confiunctiones. Virgi.
in. llii. Itē fert citi. date flammaz. impellit remos. Trāponit ho
oratio per histeron pro otherō: cū retrouerso ordie pserf. Vir. i. geor.
Area tū primis ingēti equāda chilindro. Et vntenda manu/z creta
solidāda tenaci. Terteda ei est prius area/deinde equāda: z tandem
solidanda. Trāponit item oratio: cū casibus cōtrouersis res signi
ficas qd xpallage noiatur. Vir. in geor. Nōne vides ut tota tremor
pertenter equoz Corpora: si tantū notas odor attulit auras Odor
enim non auras: sed aure odorē ad nares perferunt.

Che cōmūtatione vocabuloz p oēs partes orationis
a M̄imaduertunt p̄terea poete vocabulū abutit: z aliud p oēs
sere p̄tes orationis vocabulum pro alto ponere. In nomine
quidē: vt iuuentalis. Bachanalitaviuunt/ id ē bachanaliter/ id ē furi
os̄er crapulose. Et Virgi. in georgi. Armētaq; pasces Sole recēs
orio/ id ē recēter. Idem in georgi. Flos apprīma tenax p apprime.
In his enī omnibus p aduerbio nomē posītūm est. Ponit etiam
ppriuz pro appellatiuo. Virgi. in. llii. ene. I. Hauriat hunc oculus
ignē crudelis ab alto Dardanus. i. dardanius. de enea enī loquitur
qui erat troianus. Itē cōtra: appellatiuū pro ppo. vt apd Saltez
Brennū arcē: p brēnus. id nomen erat duci galloz senonū romā
predantū. Loco etiā generis species apponit. Virgi. geor. llii. Den
tesq; sabellicus exacutus sus. Sabinū ei suem p alto qz sue posuit
Et idē de eqbus amore feruētibus. Illas ducit amor trās gargara
transq; sonantem Ascaniū. gargara p qbusuis montibus. Et asca
niū p qbusq; fluminib⁹ dīctū esse Seruius scripsit. ponit etiā p re
inuēta inuētor. Vir. in. i. ene. Cererēq; canistris Expediuit. Cererē
p pane dixit. Itē equitē pro equo. Vir. in georg. Frena peletronis
laphite girosq; dedere/ Impositi do: so atq; equitē docuere sub ar
mis. Insultare solo z gressus glomerare supbos. Equitē. i. equum
Itē certū p incerto numeruz ponit manifestum est. Virg. in. i. ene.
O terz⁹ quaterz⁹ beati. Est insup pro numero numerus: vt pars i
frustra secant. Et caslus pro caslu. Virgi. curruq; volans dat lora se
cundo. Curru pro currui. Idem in. llii. georgi. Manq; elie rictu in
vigilant: p vicitui. Theren. in phoz. Cū eius aduentivēt in men-

Liber,

em/Id ē eius aduentus. Qui modus est oratorꝝ: ut cicero In verre
actione prima. Hā ita michivellim deos ppicioꝝ: ut cū illius mihi
tempore veniat in mente. ¶ In pnoie: vt ipse assūz; p ego assūz; qd
per euocationē fit. ¶ In ḥbo non secus sit alkatio. Virg. in. i. enei.
At sperate deos memoꝝ fandicꝝ nefādi. Idē in. iii. hunc ego si
potui tm̄ spare dolore. Spare p timere ponit. Tbi aiauduertereſi ē
modū loco alterius modi ſepenſero iueniri: vt iis:paratis q̄p̄m̄
arma viri/ id ē ire parate. Significationē etiā p significatōne Vir.
Proꝝ avertit.i. auertit. Lēpus p iepozet cadicꝝ ſupbz ylium.
Cudit p cecidit. Et ois humo fumat neptunia troia/ fumat p fu-
mauit. Et genus p genere. Virg. in geo. Lōgiꝝ vrgent ad littora
fluctus. vrgent p vrgent. ¶ In aduerbijs: vt apud Virg. Propriet
aquā.i. ppe. Et icōm aurē.i. postvel luxta aurez. Idē apud Virg.
Genus vnde latinū/ynde. i. a quo. Et apud Lucanū i p̄mo. Tusa
tis ad vīres Romana ad carmina dādas: satis/ id est iuſſiciens Et
apud Aharonem in. ix. enei. Atq; ea diuersa penitus duꝝ parte ge-
runtur:penitus p valde eē positiū Seruilius refert. ¶ In p̄positioni
bus. Virg. in geo. Sub lucem exportant calathis: p ante meram
lucem/ vel in principio lucis/ id est exoriente luce. Et alibi. Cui tm̄
de te licuit. p in te. Idē martialis. li. ii. Epigrāmatuz in acerrā. He
sterno ferare mero qui credit acerram. Fallit. In lucē ſemp acerra
bibit:in p ante. i. prima luce. ¶ In cōiunctionibus. Vir. in. ii. enei.
Subiectiꝝ vrere flāmis:q; p ve. Et apud Terentiuꝝ i eunucho.
Vel rex michi ſemp gratias magnas agebat:vel. p er. Idē in eodē
Si nequeas paulo at quanti queas:at id ē ſaltem. Idē Virg. in. iii. i
enei. Aut ante ora deum p̄tinguis ſpacianſ ad aras:aut. p er.

¶ De elipiſi atq; synaliphā/

a. ¶ metriſaz quoq; licentiaz ſpectat qd in ſubſequente vocali
abiſſiſtaſ: vt apd Vir. paſſiſz eſt videre. Quare me puduit ſepe
quorūdā grāmaticoꝝ. i.eꝝ qui rudimēta litteraz ſe tradere et nos
ſe qcqd poetiſcū. viſq; eſt gliant. Quales ſunt hi qbus p oēyvitā nō
ſatis adhuc intellec̄t⁹ eſt alexāder. Afferū certe inanēs p̄ceptiſcu-
laſi velut dſſicas leges: qbus vocaſ ois atq; m. inter ſe coire vetāt
Dicentes hunc quidē antiq̄tati moꝝ licuisse. nunc ḥo excidiſſe. p̄
ſus ⁊ vicio dāt: ſi qd buſuſmodi litteras iter ſele curſare fatigabit.
Atq; ab ea re tā. p̄hibent auditores: qd ab ſcopulis naucler⁹ nauim
auertit. nec intelligere poſſunt hoc litteraz cōuētu:niſi nimiluz cre-
ber erit grauius ⁊ conſertius metru cōparari. Hā qd hec i p̄a elemē-
ta aut collidunt⁹ aut ſubducunt⁹ metru: inde ⁊ pōdus ⁊ ſecunditas
carminis exuberat. Ponerez exēpla niſi ſcaturirēt apud auctoꝝ.
Hōne illud apud Therentiuz in andria cacometruꝝ dicēt. Poeta

Tertius

cis primuz aim ad scribenduz appulit. Et illud maronianū. Abul-
ru ille et terris iactatus et alto: vbi et in et vocalis cui vocali cōcurrir.
Quinimo quosdā locos inuenies vbi cōcurrentes vocales integras
obseruabis: vt apud virgiliuz i buc. Te coridon o alexi. Et alibi O
vtnā. coherēt etiā aliquā vocales due: vt est in illo Virgillano. Ille
spes libertatis erat/nec cura peculi. Itē in vj. enet. Abunera nec sg
no/nec vobis r̄ge latino. Diuitis vber agri troie ve opulentia dee-
rit. Idē in. x. Deest iā terra fuge. In his enī exemplis gemine voca
les sillabā vñā faciūt: et quidē lōgam. Due prerēta vocales q̄ vñaz
sillabā cōstituunt i duas dñuidunt: vt apud Virgi. Gestis pictai. p
pictae. Et apud Oratiū silue est trissillabū: vt postea mōstrabimus
Et apud Quidū. Hunc quoq; te saluo psoluenda michi. Et item
apud Ulr. Aulay i medio libabāt pocula bachi. Et apud martiale.
In. j. erig. Quid tibi vis dipyron/q̄ phanton facis. Ad idē quoq; p
tinet q̄ vocalis breuis pducat. Et cōtra q̄ lōga breuetur. Illō p
sistolen: hoc q̄ diaistolen vel ectasis fit. Qd nescio si facere sine rep-
hēstione q̄s p̄ possit. Ulruq; in esse factuz a magnis auctorib; inue-
nitur vbi coegit eos necessitas. vt apud vir. Exercet diana choros
Et alibi vrbēq; fidēnam. Et dianā pduxit: et fidēnā cōtra regulas
breuauit. Itē q̄ dīptōgus au in o breuem cōueriat. Ulr in. i. enet.
Ipse debinc auro squalente alboq; oricalco. Oricalco p auricalco
dixit. tñc q̄ ei greca dīptōgus in i breue pmutet. Ulr. Arturuz plia-
desq; biades gemiosq; triones: p pleiades pliades dixit. Sūt ei hi
ades stelle/ab yoo grecovocabulo dicte: qd pluo significat. et dicū
tur latio eloqo succule. q̄ bis exortētib; pluere soleat. Pliades ho
xgilte appellant: q̄ semper initio versorū hoc est mēse martio. Et
hec de scđo libro ¶ De generibus metrorū Liber tertius ic̄pit.
Eto scđo ad ea que de carminis cōstitutiōe scripsimus mul-
toplurima adiungit posse. Utrum quoniam de cōficēndis me-
tris tantuz suscepimus rationē: de musis quas inspiratrices carmi-
nis sibi poete accersunt/aut de poeti et fragmentis/ et q̄ longe in fin-
gendo abire liceat: nichil interlungere volumus. ea enīz preceptio
nichil ad versum conditionē attinet: et altiorē quādam cōsideratio
nem desiderat. Ille enī genera poematum nosse/ dramaticon scđ
in quo persone non poeta loquitur. Exegeticō/ cuz sine personis
narrationē textus poeta. vel cōmune: vbi et narrat interdum poeta et
personas interdum loquentes introducit. hec inquam posse metri
ratio non poscit. Enī vero metri artifex siue tragicā siue comicā si-
ue satyricā/ aut elegiacā seu buccolicā dictionē suscepit: seſe
vt volet accōmodabit. De preterata vero tabernaria attelana atq;
plant pede scribere/ cuz hec genera sint p̄teriarum apud romanos
c. iiiij.

fabulaꝝ quid versidico conducere? Quā obrem his rebus omissis
post pauca/que velut materiaꝝ merito artificio p̄parauitus: nūc
ad metrop̄ formā ostendendā accedamus. Nec in oēs q̄bus oble
ctati sunt priſci auctores subiugemus. Sunt enī q̄multe quāꝝ uō
satis ex auctoribus castigata exempla tenemus. Nec ex nobis illa
gignere tētauimus/ne has p̄ceptiūculas nostra tantuꝝ auctoritate
firmare videremur. Sunt itē in q̄bus ppter eāꝝ forte disuertinē
nulla harmonia p̄cipitur:quales Terentij et comicoꝝ poetarū esse
audemus dicerē. Ea igit generā solū annotabimus/quorū exiāt in
piōp̄tu emēdatoria exempla. Que et ap̄d Oritiū flaccū et Boetiuꝝ
seuerinū/apud Senecā q̄q; et Martialē coquū legunt. Ex reliq̄s
enī archiloco dico illo greco/Lesioꝝ basso quorū priorem oīno ne
scim⁹:posteriorē:ex paulo magis noīe cognoscim⁹ neq; alios nostre
eratis homies Lesium legisse compērimus. Ex his inq̄ formulas
atq; exempla p̄ferre:arrogantiae maxime eē putamus. Porro eas
species quas cōsulto p̄terimus/ex Lentimerro Seruī poterit co
gnoscere curiosioris ſidicus. Sed nunc de instituto nō dixerimus

De metrop̄ generali appellatione.

m Etia oīa generali appellatione quadripartito noīe diffinita
ſūt. Que res a definiētia merri ſūpta eſt. Primum cathalectū
dicit. i. qđ absentem syllabā desideret. Secundū brachicathalectū
cui due syllabæ vel plenus pēs deest. Qđ in iambicis plerūq; alij
ſimilibus inueniuntur. Tertium ypercathalectū/ cui ſupra perfectiū
numerū ſyllabāꝝ vna redundant. Quartū acathalectū/cui ſupreſt/
aut deest nichil: sed eſt omnibus partibus integer versuſ.

De alia metri appellatione.

a Pedū quoꝝ numero metra appellari certuꝝ eſt. Nā aut mo
nomētrū erit qđ duobus pedibus conſtat: vt nubibus atris.
Aut dimētrū/in quo pedes fluunt q̄twoꝝ: vi Amice ppugnacula
Aut trimētrū qđ ſex pedes habet: vi Fec fonte labria prolui caballi
no. Aut terramētrū. Qđ pedes octo cōſtituūt: vi Soluſ acris hyēs
grata vice veris et fauoris. In quo hexametro absoluto adduntur
duo pedes. Iambus et trocheus. Eſt qđ penthamētrū heroiꝝ: vt
Sparsaq; luminibus polus indicat astra. Eſt penthamētrū elegi
acum/de quo paulo inſra ſcribemus. Duos aut pedes i iambicis/
trochaicis/ et antapēticis; p vno computari non eſt ignorandū. In
ceteris qđē mērī ſingulos vt in penthamētri hexamētri reliq̄s

De alio metrop̄ nomīne.

a Lia quoꝝ ſpeciali ratōe metra nomen ſortita ſūt. Sunt enī
q̄bus loc⁹ vbi cani ceperūt appellarōe dedit. Quedā ab ihs
dīſis quorū laudes huiusce carmībus cātabant dici meruerūt. Alla

vo a reb⁹ quas p̄tineret. Quedā ab inuētorib⁹ suis: quos totidē eē
quot musas p̄stat vocitata sunt. Qui iuentores pp̄fca lyrici appellā-
lant/ q̄ sua carmia lyrici modulatiōib⁹ aptarēt/ et ad lyra (q̄b instru-
mentū musicū ē) catabāt. Itaq̄z ab alchīnane alchīnanū: ab ibico
ibicū: ab anacreonte anacreontū: ab aristophane aristophantū: a
pyndaro pyndaricū: a bachilide bachiliđū. A sapho eruditissima
muliere saphicū vocationē accepit. 19
De attributis metri.

S Ed notandū est ipa metra heroica cōcidi loci q̄busdā. Id qd̄
celurā siue sectionē eē grāmatici volunt. Que est certa syllabū
diffinītio vbi harmonice p̄ q̄litate metri sistere p̄nūciator de-
beat. Hec in sp̄es q̄trior distributa est. P̄nia penthūmēmeris dicit
que ex q̄inq̄z dimidiū habet: vi Lōticuere oēs. Et vrba antiqua fuit
Sexta heptimēmeris/ que ex semisep̄tenario fit. hoc ē cuž post tres
pedes manet syllaba: vt nanc̄ reduces tibi socios. Et italiā fatō p̄
fugus. Tertia trochaica/cū in tertio pede trocheus orōez claudit:
vt Quid troes potuere. Cel cū i eođ loco sp̄odeus sc̄iscit: vi Inde
toro pat̄ eneas. Quarta ē buccolica/q̄ fit: vt Serviū placer cuž ps
orōis i q̄rto pede dactilo teriat: vt Nos parrē fines et dulcia. Qd̄ a
theocrito obseruatū esse Serviū asserta: h̄gilio vō minime.

De metroy generibus in speciali.

D E metroy quidē ḡnib⁹ que ap̄d nostros auctores legisse me
memint/nunc paucissimis agam. Quoz p̄inceps est heroicū
exameñ dactilicū: diciū oli pithū ab apolline pithio. Cui⁹ oracu-
la hoc metro dari cōsueuerit. Idip̄z pedib⁹ sex p̄stituit: aptū p̄fecto
heroū laudibus describēdis. Quib⁹ multi qdē latint s̄ p̄ter ceteros
ornari? Lucretius. Enni⁹. Virgil⁹. Maſo. Oraſi⁹. Catulus. Pro-
prius. Libullus. Stati⁹ papin⁹ q̄ē tholosatē esse pleriq̄z putāt: cū
neapolitan⁹ fuit/domiciani i p̄ibus clar⁹. Juuenalis. Ausonius.
Ahartialis coqu⁹. Silius italic⁹. Et hi ex gentib⁹ oēs. Ex nostris
vō. Brator. Prosper. Sedull⁹. Prudēlius. Sidoni⁹. Fortunatus
Architrin⁹ et Frāciscus petrarcha scripsere. Quos i bonomio: vt
his magi q̄ galfo/alano/vidocinēsi/theodolo. faceto. floreto parti-
tersis auctorib⁹: adolescētes posthac imbuant. Aſultū est enī a te-
neris ānis assuēscere melioribus et vdo adhuc pectori purgatoriis
escas inferre: q̄bus exauciū tandem et vegetū elegātiā spireret atq̄z ve-
nustatē. Suscipit aut̄ hic dīl⁹ heroicū oī pene loco dactiliz sp̄odeū.
Tertio tñ loco tribrachū v̄l' iambū. Qd̄ nō eē nūli figurate perott⁹
ait. Clep hunc h̄gilio i buc. h̄sū sāi p̄stare puto. Dia vincit amor/ et
nos cedam⁹ amor. In quo/moret/iambū facit. Ultimū locū sp̄o-
deus occupat: et trocheus. Juuenit tñ. pceleumaticus p̄mo et q̄nto
loco ponit. P̄no qdē ap̄d Virgil. i geor. Tenuis vbi argilla. Quito

Liber

vt apd esidē. Labat ariete crebro. Et itē Lytire pascētes a flumie
reice capellas. Spōdeo qz nōnunqz qntus locus est. A quo spon/
dacus versus appellat: vi apud ouidiuz de trāsformatis in primo
Eurus ad aurooram/nabatheaqz regna recessit.

Persiaqz r radijs luga subdita matutinis. Et apd ppertiss ad
iouē p amica egrotate. Sūt apd infernos tot milia formosaz

Pulcra sit in superis scilicet vna locis. Et Virg. in ix.

Posse vlam ad muros/r menia pallentea.

Et qz iuentre apd virg. in qnto loco tābuз in pncipio. ss. geor.
Huc pater o lenē/tuis hec oia plena Abūribus. tibi pāplneō gūi
dus autūno floret ager. Nisi ei dīsau tābuз efficiat/ aut dū figura
te posituz sitz spōdeuz reddat: nō satis intelligo. Primuz etiā locuz
interduz tenet anapestus. Vir. in geor. Fluulop rex erydanus. qui
versus appellat. Abūlilus/qst acephalus. r capite careſ. Legit
qz dactylus i sexto loco. Vir. At tuba terrible lontū pcul excitat
horrida. r dīversus ibilius ypermeter/ q nō fit nisi sequēs versus a
vocali incipiat: vbi p synaliphē. velvt. ait. perottus p symphonē i
postrema sillaba hōris h̄sus cū pria subseqn̄s incidit: vt apd. Juue
nalē in saryra Credo pudicitia. Abagnacqz debef violato pena ca-
duceo. Hēsi subdit. Et monuisse caput. Et apd Virg. in. x. Sterni-
tur infelix alleno vulnere: celicqz aspicit. Sz pteromēs is versus
optimus puras q dactylis oib⁹ inceditz dactylicus appellat: vt pā
ditur interea domus oipotēts olympi. At intermiscentur invices
varijs pedes ex qbus diuersas merroz species qdā distiguunt. Quā
rem qz paꝝ nobis vīllatīs afferre vīla est: reliqm̄s satis esse rati:
pedū ipsoꝝ naturas distixisse/ quoꝝ vel celeritate vel mora carnē
tēperari possit. Nāt supradiximus ex dactylis celeritas/ex spōdeis
mora r quedā lentitas nō inepte significat. Quāobrē exhibit mixtis
alterisqz positis diuersaz carmen habebit sonoritatem. Non est tñ
estimāduz versuz hunc quē dactylicum heroicū appellamus: abso-
lutam in se orationem sp̄ aplecti r vñico ambitu sententiā teriare:
quēadmo dū fere est semp apud alexandrū neustrū. Quinvo r dī
midio versu: aliquā duobus interduz pluribusve cōsumat oratio: vt
apud Virgiliū in. j. Urbs antiqua fuit tñrī tenuere coloni.

Cartago.

Et apud eundem in terito.

Postqzres asie/priamqz euertere gentem.

Ammeritam superis visum: ceciditqz superbūm

Ilium/ et omnis fumat neptunia troia:

Diuersa expilia/ et diuersas querere terras.

Augurijs agsmur diuum.

Et in primo statis thebaidos.

Fraternas acles/ alternaqz regna profanis.

20

Lertius

Decertata odis/sontesq; euoluere thebas/
Pyterius menti calor incidit.

Hec tñ omittenduz est genus esse dactilici versus qd sotadicum
vocant/qñ scz terroris nulla dictione mutata scadi pot. Catusmōi
illō est apō Ulrgi. Musa michi causas memora quo numine leso
Retro nanc verti potest hoc modo. Leso numine quo me mora
causas mibi musa. Qd tñ a poeta ex industria factū non esse puto

De elegiaco carmine.

b Tunc generi/elegiacū primū est.qd nūq; sine herosco positiū
esse legimus. Hoc quidē nomē sortitū:q; sit lamentatiobus
et lugubri orationi cōueniens. Nam et epigramata/et quecūq; flebilia
sunt: solēt hoc carmie describi. qd Quidius naso grauissimas
materias hoc versu tractauit:quod tñ hisipis non satis aptum ec
libro fastoz ipse testatus est. Quid voluit demens/elegis impo
neret tantum. Ponderis:herosi res erat ista pedis.

C Est enī huiusmōi carmen penthametꝝ.i. qnq; pedibus inambu
lans. Quoz antepostremus cuz in altū subite elutatiois instar eua
gatur: vltimū ruer quodāmō preceps. Ille enim sp est anapestus
hic vero tribrachus/vel trem anapestus. Nā nichil interest qbuscū
q; numeris scribas: longa ne/an brevis vltima syllaba sit. Prioris
tres in hoc metro pedes esse possunt:dactillus/spodeus/tlambus.
Sed iābo sp est locus tertius. Cuius vice interdū (sed raro) tribrac
hus.apō recētores auctores collocat. q; aut lambus hoc in versu
locuz vēdicer: ex Quidio de remedio amoris cōstat hoc metro. In
liquidū rediſt ethera martis equis. Vult tñ cremonensis duplicez
in penthamero penthimemerim inesse. Ad hunc modū Bellami.
chiude.o.bellaparantura.it. Ita vt illud.o.prime pēthimemeris/
et it.vltimē:pedem:vnū simul faciant. Diomedes quoq; spondeuz
tertio semp loco locari precepit:qm̄ pēthimemeris ab eo mell⁹ dī
uidit. Qd q̄ recte pbenti viderint et Cremonenis et perotrus. Res
multo facilissima michi videtur dicere quinq; p ordinem succedēti
bus pedibus:cōstare penthametꝝ:in quo pes tertius esse possit vel
lambus v̄l spondeus. Nec peconē tertiu puto versu huic quadrare
vt Cremonensi vissū est.carmen ouidianū in testē citati. Frigidior
glacie/semianimusq; fui. In quo quartus pes v̄l coētibus voca
libus vel elisa vna est anapestus. Primo aut loco dactili/secundo
spondeum fere semper in penthametro possum inueni.

De lyricis versibus.

f Unt alia dactilici carminis inuenta.i. in quibus frequentior
ponit dactil⁹. Que sibi velut accōmodatoria lyrici spauerit
q; exēpla q; apud latinos auctores in prōptu sūt: de his dicemus

Est enī quoddā dactylicū penthametrū endecasillabū saphicum,
cui⁹ pedes sunt trocheus/spōdeus/dactylus/r trochēt duo. Quo
genere diū iohannis baptiste laus. Ut qānt laxis. Et itē sc̄issimo
rū cōfessoz. Iste confessor: est p̄positus. In cui⁹ sc̄doversu: hoc dle
nō hodie dicere debemus: qm̄ pedē primū trochēt esse oporteret: vt
apud Oratū sunt ode zplures. Jā sat̄ terr̄ nūis/atq̄ dire Aber-
curi facunde nepos atlantis. Et reliq̄ vsc̄ ad numerz sex r viginti
Et apud boetii. Mouim⁹ q̄tas dederit. ruinas. Debet ei sic sc̄di.
Mouimusq; tasdede. ritru. nūas. Dactylicū adonū dīmetrū aca-
thalecticū cōstans dactylo r spōdeo vel trocheo. vt Sancte iohā-
nes. Et apud oratū terruit vbē. Huius carminis mēsura hec est.
Sāctelo. hānes. Et h̄c quidēversus post tres saphicos apponitur
quēadmodū fere oēs fecisse notaui. Dactylicū faleutiū seu ar-
chslociū: cēsura buccolica r tr̄bus trochēt cōstās. Ad hūc modū
Oratū. Soluīt acris hiems grata vīcever r fauoni. Et apud Bo-
etii. Quā varijs terras aīalla pmeāt figuris. Qd̄ hoc mō sc̄andes.
Soluturacris: hiems grata uice. veriseta. uonti. Dactylicū archi-
lociū seu colophonii acathalecticū ex pēthimemēr̄ lābica r tr̄b⁹
trochēt. apud Oratū Trahitq̄ siccas machine carrias. Idē q̄s
fit ex puris dactyliis. vt apud Boe. Lumib⁹ prior redit̄ vīgor. Qd̄
gen⁹ alchinanii perott⁹ appellauit. Illō sic metter⁹ Trahit. q̄ sic-
cas. r i hac sillaba finit̄ pēthimemēr̄ lābica. Deide sequit̄ trochēt
tres hoc modo. Hatchi. neca. rinas. Inf̄ q̄s tñ spōde⁹ locuz habz po-
stremū: sic. Lumī. buscpri. oredi. ituigō. Dactylicū archslociū
dīmetrū ypercathalecticū/hoc est cui insunt dactylī duo/r sillaba
vna Ora. Arborib⁹ q̄ come. r cipit tñ tr̄braciū vltio loco Ora. Que
deder⁹ aio. Sic enī mensurabis. Quedede. rīsan. mo. q̄ sillaba sup
est. Dactylicū archslociū tetrametrū cathalecticū duob⁹ primis
pedib⁹ dactylū vel spondeū recipiēs: tertio dactylū r q̄rto sponde-
uz. Seuerin⁹ boerti⁹. Si vis celsi lura tonāt. Ad hūc modū sc̄ades:
Siuis. celsi. lurato. nantis. Dactylicū glicontū: cui⁹ prim⁹ pes ē
spondeus: reliqui dactylī duo. Oratius. Ahles te duce gesserat.
Risi ex duobus dactyliis coriambum r pyrhicū feceris hoc mo-
do. Ahles. reducegeſ. serat. Sed cōmuniſ ei⁹ mēsura fit hoc more
Ahles deduce. gesserat. Dactylicū alchinanū fasiliū terra
metrū acathalecticū: i quo pōres pedes dactylos/ v̄l spōdeos tr̄s
cū dactylo vel spōdeo vltio iuenies. Ora. Aut ephesuz bimaris ve
corithi 3d sc̄ades sic. Autephe. subima. rīsueco. rīthi Dactylicū
alchinanū terrametrum ypcathalecticū cōstans penthamemēr̄
dactylica. Siuis pedes sunt spōdeus v̄l trocheus deinde dactylus
postq̄ supēst̄ sillaba. idē dactil⁹ vltio loco est trocheus/vel spōde⁹

Tertius

Boetius. Neuq; p̄cipi. t̄l. mersapro. fundo. **D**actylicū alchīnaniū trimetrū ypcathalecticū: qđ dactili duo z spōdeus cū vna syllaba cōstituunt. Boetius. Dē hoīm gen⁹ in terris. **C**ui⁹ scandio est h̄moi. Omnomi. nungen⁹. inter. ris. **D**actilicū alchāticū lao gedicū tetrametrū cathalecticū: h̄ns penthimemerim iambicā. t. tambos duos z syllabā. r̄da ctilos duos. **O**ra. vides vt alta stet viue cand idū. **S**ic scādes. vides. vital. ta. stetniue. cādīdū. **D**actilicū faleuciū p̄thametrū eudocilicū ex spōdeo dactylogz z tribus trocheis p̄stans Boetius. Quisq; cō posito seren⁹ euo. **S**ic pones in nūeros. Quisq; cōposi. rose. renus. euo. **D**actilicū feretractū acathalecticū: ex spondeo dactilo z trocheo cōstitutuz. **O**ra. Grato pyrba sub antro. Boet⁹. **P**ontus h̄sat arenas. t. hmōi. **P**otus. h̄sata. renas. **D**actilicū ythiphali scum te tramerū acathalecticū: i quo fluūt dactili tres z pyrbici⁹ vel. tābus Boet⁹. Qui serere ingenuuz volet agrū. Et mensurā ad hunc modum. Quisere. ringenu. um volet. agrū.

De iambicis h̄sibus Ambus versus is optimus est z integer q̄ solis iābis incedit.

Recipit tñ sepe (vt in nostris auctořib⁹ videri līcz) cū iambō spondeū z pyrbiciū. Recipit etiā in penultimo trocheū: qđ cū facit legē preterit iābici carminis z vocat scazon. i. clauduz. apud veteres comicos z tragedos dactilū. anapestū z chorū suscipiebat: sed hic lā diu exoleuit. Hā subiectis tñ iābici gñsbū vsos fuisse legimus quos habemus auctores. **E**st ei qđdā iābici dimetriū alchāicum siue archislociū ypcathalecticū: cui⁹ primus pes spōdeus ē v̄l iābus sc̄ds iambus. tertius spondeus vel iambus: postremus iambus vel pyrbicius cū syllaba hoc modo apud Oratiuz. Silue. laborantes, geluq;. hoc enī more scādit. Silue. labo. rantes. gelu. qz. hoc enī qz. re dūdat. **I**ābici yponactū trimetrū cathalecticū endecasyllabum qđ senarium iābici colophon brachicatalecticū appellat prisci/anus de duodecim metris virgili. Cōstat aut̄ iābis quinq; z syllaba que simul vndeclim syllabas faciunt. tertiu tñ z quintu locūven dicat interduz spondeus. **O**ratus. **A**hea renidet in domo lacunar. Qđ sic i pedes statues. **A**hea. reni. detin. domo. lacu. nar. **I**ābici yponactū trimetrū acathalecticū sex iambis fluens: sed imparibus locis recipit spondeū. Impares aut̄ locos dicitur primuz/tertium et quintum. **O**ratus: Ibis liburnis inter alta nauis. Sic enī pedes numerabis. Ibis. libur. nisinteral. tana. uitum. **I**ābici dimetrū archislociū acathalecticū: quod iambis quattuor cōstat spondeum tamen admittit locis imparibus. **O**ratus. Amice propugnacula. Scāditur hoc modo. Ami. cepro. pugna. cula. Ad quē modū p̄stant hymni. Primo diez oīm. Eleni creator spūs. Iaz lucis orto sydere.

Liber

demittitur alia cū extollis vox/tum/verba/tum soni habendi erunt
Igit nec nūeros facile/nec ritmos elegāter/nec p̄cēr⁹ sonoritates
quispiā absq; musices adlumēto p̄ficiet. Ideo hāc sibi cōparet ver-
sicleū monueriz. Lui nō paruā cōmoditatē afferet diuus Aurelius
ex eo ope: q̄d de musica inscriptū est: vbi pedū oīz ad musicū melos
dimēstōez scire accomodauit. Gletustissimū ei poete lyn⁹ ⁊ orpheus
fistulis aut lyra cecinisse, p̄ptea (meo iudicatu) tradun: nō q̄ neruis
zfidibus mimoꝝ iſtar modos effigerēt/ q̄ ⁊ phi ⁊ sapientes eēnt verū
vt in hoīes intelligāt/cūcta q̄ sibi diuī auctores scriberēt/q̄ dicerent
rā suauiter tāq; decore illos afferre/q̄si modulatissimis vsos esse cō-
staret music instrumentis. Quippe quoz v̄sus ⁊ nūero ⁊ suauitate
sonor ⁊ rex pōdere nō leues agrestissimos q̄q; permulcerēt. Saxa
siluasq; i. non materiā illā:sz duros ⁊ siluestres accolas quo vellent
ducent. Inferos nanq; ipsos admiratione sui tenere ⁊ inde caris-
simā sibi erudicen:nisi fato esset inhibitus: orpheū educere potuisse
traditū est. Quāobrē yopam cytharedu ad pūtantes apud didonē
trostanos. Hē ad cromyn mnaſiluz canentē syllentū Virgi. induxit
Qui non fistulatoria arte/non fiduz impulz non rybarū vento sed
carminis ⁊ orōnis leuitate ⁊ diuino pene v̄boꝝ p̄textu cōcentuq; cō
utuas auditoresq; sūmope exhyclararēt. Ex q̄bus oib⁹ nobisvidet
carmen cū ex grāmatice ar̄s recitrudine deriuati exq; artis dicendi
purpuramēi ornatū eē debeat:tū harmoniū p̄portiōib⁹ dimensuz
eē oportere. Neq; tñ ita accuratū ⁊ vbiq; p̄fles p̄lus si lōguꝝ erit
qn̄ moratū ⁊ tarduz nōnūnq; atq; asper qdā p̄p neglectu sit. Itaz
que nīmīa cura affectata venustatē ostēdunt ⁊ si initio statim dele-
crant: satiant tñ suspitione nīmī apparatus. Sed quēadmodum in
amenioribus pratis hortulisq; varis flores natura tñ cōpositi oble-
erant visuz: ita in oratiōe cū soluta tuz metrica aspiora interdū voca
bula intexta mitioribus audituz p̄mulcebunt. Qd maronē reliq; qz
absolutionis poetas legētib⁹ cuz facile sit p̄uidere. nichil latius hāc
rem p̄feremus. Sed ad ea transibimus que poetica licentia p̄mitit
carmina scribenti.

q. **Gla** in re aīaduertēduz est hmōt licentia/nō v̄sp adeo p̄tendi
posse q̄si libez sit scriptori litterarie artis deserere p̄cepta: ⁊ p
suo votovel v̄ba trāsformare vel vīciose inter se fungere dictiones.
Vlex que in grāmaticē et oratorijs disciplinis a magnis auctoribus
tradun: ea negligere non debet. Sunt enī cuius arti p̄stituti li-
mites: quos licēter p̄ iudicio autoris p̄uari cari nefas est. Imitabi-
tur ⁊ celebris poetas. ⁊ in q̄bus illi fere ad vīctū: cuz dignitate tñ sūt
deflexi: in illa incidere nichil verebit. qn̄ in ea ipsa/tū cōmoditate/tū
necessitate carminis deueniet. Itaz illud vñū memoria tenere debe-

Secundus

22

mus: quāuis orōnē aurī iudicio examinare oportere. Hic ḡ pmissus
sive licentia: in litteris: syllabis dictionibus/ atq; orōnibus inuenit.
Nam in his singulis sit a poetis h̄ precepta transgressio. In litteris
quidē adiectione. detractione. immutatione. et trāsmutatiōe peccat
C Additur namq; interduz in dictione littera: que precedentē breue
vocalez longam faciat. ut relliquias. religio. oppidū. redduco Vir.
In primo ene. Troas relliquias danaum. Idē in. viij. Hec duo pre-
terea dissectis oppida muris. Relliquias veterūq; vides monumē-
tavirōz. Itēz Oratius in epodon. Deus hec fortasse benigna reddu-
cet in sedē vice. Denī addit cuz apud Virgiliuz prima huius verbi
reduco breuelſ. iiij. ene. Electā classē socios a morte reduxit. Metra
h̄c puoq; nōnunq; littera. Vir. p̄o ene. Atq; immittit achilli. S.
enī vitandi sibili causa detrapit. Que quidē s. prorsus etiā abiicitur
a dictione que cōiunctionem ne per apostrophen includit: vt satī.
viden pro satis ne. vides ne. Itē in hoc noīe porsenna. n. et additur et
remouet quādoq;. Addit quidē apud Virgiliū i. viij. ene. Necnon
tarquinis electum porsenna iubebat. Remouet apud Martialem
Hanc spectare manū porsenna non potuit. Qd si in alijs ausu simi-
lileat nō affirmauerim. Immutat: vt olli pro illi. Virgi. sepe. Olli
surridēst ē. Lunq; opus est longa syllaba r. in s. cōmutat: vi honos
labos. arbos. pro honor. labor. arbor. Virgi. in. viij. ene. Hunc mihi
da p̄pluz virgo sata nocte laborem. Hanc operat: ne noster honos
infracta ve cadat. Fama loco. Itēz in eodem. Glomeris hic et falcis
honos/ hic omnis aratri. Lessit amor. Statius in achilleide. Telō
gus honos eternaq; cingent Templa. Inuenitur item odos apud
plautum in captiuis. Quorū odos sub basilica nos omnes adegit.
Transmutatur: vt alexandre. teucr. euander: pro alexander teucer.
euander. Qd ideo sit: qz duplex est in his noībus terminatio noiati-
ui. Dicimus enī euandrus et euander. teucrus et teucer. Virgi. in. vij.
ene. Tum pater euandrus dextram complexus euntis. Idē in. x.
Ardēs limitez agit ferro: te turne supbum. Lede noua querens pal-
las euander in ipsis. Omnia sunt oculis et ē.

C De licentia innouanda p̄ syllabaz

I Dem qz sit in syllabis. Hā dictioni vt 2modi qdret h̄sibus
syllaba adiūgit. Et ad mediū: vt indupator. p̄ impator: et id p̄
themetem. vel ad finē: vt dicier. p̄ dici: qd̄ paragogen fieri grāmatici
volunt. Subtrahit: vt vixet. accessi. p̄. vixiss. accessistis. Virgi. in. xi.
Vixerit cui: vitā deus aut sua dextra dedisset. Itē in. j. Accessis scopu-
los. Et surpuerat p̄ surripuerat. Ora. in. iiij. car. q̄ me surpuerat. et ē.
Immutat: vt caudicib⁹ p̄ codicibus. Vir. i. geor. Laudicibus sect⁹.
Et chaurus p̄ chorus. Idē in buc. Spem greg⁹/ ah silice i nuda con-
c. ij.

Liber

q̄ purus. Si vero p̄ versus tr̄is diuersi ḡn̄is ad primū cōuertemur
tricolos tetra stophos erit. Quo ḡne est illa oratij oda. Hyanaz tene
re dicte v̄ḡies. Itē alie q̄ plures/q̄s at̄r̄ lector facile quidēbit

b Is supra positis v̄suum ḡn̄ibus vbi sunt latini cōiores aucto
res. In quibus perdicendis si quis illos studebit imitari: iue
nit insup q̄sdā formas cōmīscēdi inuicē pedes aut i vnl̄ eūdemq̄
& suz singulas orationis partes cōgerendi: seu mediū finēcq̄ s̄l̄ de
sinētā concludēdī. q̄ modus leonin⁹ appellat. Et q̄ huiusmodi sunt
versus: a q̄busdā theretes vocantur. vt Quicqd formosum mundus
gerit/aut p̄ciosuz flor̄s habet morē cui dat natura colorē. Sunt p̄
terea q̄ sine vlla cōuincitōe copulati: dicunt insūges. Qualis est hic
Lectum augustū/ingens centū sublime colunis. Itē Ulr. in. iiiij. ge
orgi. Irrūpunt portis cōcurrunt ethere in alto. Fit sonitus magnū
mixte glomerent in orbē. Sūt q̄ fragosa & exultabunda enūciatione
tonāt: et hi sonori dicuntur: vt At tuba terribili sonitu pc̄ulere sono
ro. Increpuit. Sed ea varietatem seorsum distiguere iō noluit⁹: q̄
res ipsa/tū oculis/tū aurib⁹ et videri & audiri facillie p̄t. Contēptui
certe nobis fuerūt nescio q̄ versus quos ociosi & stertentes ad focū
quidā ineptissime fixerūt. Laudatos/cathenatos/crucesignatos.
Et quos sine cachino scribimus tūbellarios/titubātes/secretarios/
saltatelloz/& alterutratos: dignissimā suis laudatoribus turbaz. De
quibus omnibus (sunt enī permulti ali) duos tm Lumbellarios/et
crucesignatos ad exempluz vitande ineptitudinis causa referemus
Tūbellarios dicunt huiusce forme numeros. Anglia/flandria/flo
rida francia/nescia fraudis. Possidet hec tria premia/predia/prelia
laudis. Crucesignatos appellan̄hos versus.

Virgo parens christi consistens inuolata:

Tu michi pregrata summa bonitate dedisti.

C A dō aliud itē nō v̄sq̄q̄s sp̄nendum. Ignis edax:& flāmavorax
mea destituere. Numus emax antmusq̄ sagax ea restituere. Quod
genus vi smite possum esse nolim. Est enī lasciuoz & ioculatoriuoz
Uno tm in eā formaz plato distico satisabit auditor. Si erunt forte/
vt scimus plerosq; quibus ista placebūt: ihs illa ipsa exempla dicta
esse existimē: nobis anilia putant. Memo igit nobis insultet si rem
perpaz v̄silem: inuolam/ridiculaz/ preceptu facillimam cōsulto nō
scriplim⁹. Hā persuasū tenemus multū scolasticis obesse duz artem
aliquā minutissimis p̄ceptūculis disp̄stā legunt. primū q̄ litteris
ipsis confidentes/inueniendis rebusne ḡligentius aim intendunt:
deinde lectionis multiplicitate vexati m̄ime valēt memoria. Quas
res vt maxime euitaremus: studuimus esse breuissimi.

C finis artis versificatorie.

Tabula rubricarum libri primi.

Prohemium	De u in ultimis syllabis
De nomine et definitione metri	De consonantibus ad finem dicti
De numero litterarum	onum positis.
De nominibus litterarum	¶ Tabula libri scđi de pedibus
De semivocalibus	Quid sit pes
De mutis	De pedibus dissyllabis.
De liquidis	De trissyllabis.
Quare singule lītē p̄ siderāde sunt	De quadrissyllabis.
De syllabis	De cuiusq; pedis origine.
De quantitate syllabarū in ḡnali	Qd ad cōficiendos v̄sus nō inuti
De ancipitibus syllabis	līs est musices cognitio.
Alia de quantitate syllabarū pre	De licentia poetica
ceptio	De licentia innoādāq; syllabarū
De i in compositis dictionibus	De innoāndis dictionibus
Annotatio de proprijs nomibus	De oratione.
Epylogus	De commutatione vocabulorum
De a in primis syllabis producta	per omnes orationis partes
De a in primis syllabis correpta	De elipsi atq; finaliphā.
De a in medijs syllabis producta	¶ Tabula tertij libri
De a in medijs syllabis correpta	De generibus metrorum.
De a in ultimis syllabis	De metroy generali appellatōne
De e in primis syllabis producta	De alta metri appellatōne
De e in primis syllabis correpta	De alto metrorum nomine.
De e in medijs syllabis producta	De attributis metri.
De e in medijs syllabis correpta	De metroruꝝ generibus in specia
De e in ultimis syllabis	li et primo de herōico.
De i in primis syllabis producta	De elegyaco.
De i in primis syllabis correpta	De lyricis versibl̄s. et primo
De i in medijs syllabis producta	dactylico penthametro saphicor
De i in medijs syllabis correpta	alijs multis.
De i in ultimis syllabis	De iambicis versibus / et eorū va
De o in primis syllabis producta	rietate.
De o in primis syllabis correpta	De anapesticis.
De o in medijs syllabis producta	De corymbicis.
De o in medijs syllabis correpta	De yonics a minori.
De o in ultimis syllabis	De yonics a maiori.
De u in primis syllabis producta	De trochaicis.
De u in primis syllabis correpta	De intermixtis generibus.
De u in medijs syllabis producta	Peroratio et finis operis.
De u in medijs syllabis correpta	¶ Finis tabule.

Celusdē Roberti gaguini apud Cordubā febre graulter egro
tatis/ad dñi saluatoris marrē Ofo cū alijs qbusdā epī grāmatib⁹.

Itento infelix/z criminē sordidus aures

Munc pulsare tuas:nimium seu vrgere/querendo

Da veniam algentii.diuum clementia/nobis

Le dedit antidotum querende(virgo)salutis:

Tu gemitus:tu vota:preces:suspiria:fletus/

Innata pietate leuas.re semper/egentem

Überiore sinu populum curasse/fides est:

In tua nunc igitur admittit te languor iniquus

Quem tremulo induxit exardens corpore febris

Ham carne exesa pellis ruganur.z ipsis

Ossibus exile vix prebet pendula tegmen.

En dolor articulos(contractis nexibus)arctos

Pandit.z obtusi fugiunt introrsus ocelli.

Ipsa etiam facies sectatur imagine larvas.

Officioz vacant titubantia frigore membra

Semianimum fulcro decumbit inutile corpus.

Mec baculo sustinet caput natura luumen.

Sola subest vacuo mens pectorē:nescia/sue

Deserat exangues:yel adhuc suffulciat artus.

Sic ne sub extremo voluisti sole Robertum

(O tortiens miserata parens)occumbere:quisnam

Posteriora feremoxient verba salutis:

Quis funus ducer:quid condet inane.cadaver

Busto:z tristem aiam mandabit in astra vocari:

O si inter dulces:si fidos inter amicos

Pauca sub egressu licuissē:non voluere

Fata.nec inflexe parce voluere.recedam

Incuratus:egens supremum affantis amici

Laudemq̄ implacida humabor tellure/perennis.

Incola celiberum/nulli memorandus.Abito

O infelix anima.pereuentem hispania molem

Seruer:z obtritum iam deuoret horrida corpus

Sed prestet(famuli)cineres dispergier austris.

Seu mandare freto:perennis velocibus illis

Per iuga pyrenel referent fortasse coactos

Belgarū in sedes:vel ponti seuior vnda

Afferit obsequio notam rucrabit in algam.

Proderit occiduos quocunq̄ euadere manes

Zu ne ergo.infelix mater mitissima/mater

Spectare hoc poteris: multum vocitata/ refelles
 Vota precantis opem: dubio iam funere/ claudes
 Hui gremium miseris clades precordia seruo
 Extium patiens? Tu quondam vltro solebas
 Ferre manum: releuare pios. miserarier egris.
 Quid nunc lenta gradum differs? Quid tardius audis
 Supplicis egrori miserandos culq; precatus?
 Si forte ob noxiam veniam aut dignare vocantem:
 Atq; ideo immeritis precibus non annuis: assit
 Libera que semper patuit miseratio. que tot
 Uel culpa implicitos materna sponte leuauit:
 Si meritos tantum: quanta est clementia: quantus
 Clulgati dulcoris honoe? Num viscera nudas:
 Dulcia tum expandis: tum porrigit vbera. si cui
 Post scelus admissum redeunti protinus astas/
 Non planctu emollita pio. Quis grata putabit
 Que flectu expresses: magnt est quodcunq; gemendo
 Lor eris. Exurge. non ficta precamina/sano
 Lorde damus. morimur. Dotes o medicina/dolenti
 Non prestare manum! Expectas fortasse querelis
 Lessisse algentem. Jam desino. nec queror vltra.
 At tua per gnati mortemis vulnera: perq;
 Virgo tuum nulla violatum sorde pudorem.
 Perq; tibi assuetum miserandi (semina) morem.
 (Num riuacis adhuc trepidant spiracula fibre)
 Ocius accedas. dextram sustine labanti.
 Da redditum in patriam. Da visere rursus amatos
 Ut meipsum quondam socios. quondamq; sodales:
 Pronus in ede sacra celebrarunt quam tibi franci
 Leitie titulo numen venerabor/ et aras.
 Ipse ego fulgenti mater face casta Itabo.
 Exsoluam et gnato diu libamen honoris.

CChristoforo gaguino fratri de tribus
 vijs humane vite: carmen saphicu adonisi
 Oliviam tuto properes salutis: Spes et habendi.
 Semitas (frater) meditare vite. Nulla sibi menti requies auare.
 Igitur hac celo relique deo sum fraus/dol/ liuor/labor/ et tiranis
 Infira pandunt. Sauciatis puncit. cruciatq; semp
 Agant summa scopuli frequentes. Hac subeuntem.
 Hic furés ardor nimis decoris: Se supserit/comites perosus.
 Et paucor torqueat subit ruine. Diceret forsitan supersis duellum.

Tolleret celos raperet tribunal:
Ambitus vrens.
Hocce progressu vides ruisse
Cesarem quondam medio senatu.
Urbium fastus. populos feroces
Regna tyrannos.
Rupibus nixas q̄rit aura pinus.
Et sua turre grauitate nutant.
Fertur et p̄cep̄ violentus ardor
Imperitandi.
Alteraz nolim timidus sequaris/
q̄ focuz asservat fugitā laboris.
Cestum votis meditans cibari
Deside voto.
Velut certe nichil ipsa differt
Hec quidē p̄bris vacat/ aut reatu
Preguat corpus sopor igneasq̄
Ocia mentes.
Blandavel pigrū stimulat libido
Vel dicax fedo vomit ore p̄bruz.
Vel dolum v̄sat: vel iners cibatu
Steriat in umbra.
Nō foro natus: nec agris colēdis
Hec p̄cul recto laculum vibrare.
Consulit nunq̄ patrie labanti.
Sed nec amicis.
Se terit tanq̄ calibem senecta
Aduenit terris migrat ide totus
Leu pecus die rationis expers.
Mescia fame.
Perdidit fasces syrus ille ductor
Incubens mollī gremio puelle.
Et graui leto didicit laborem
Sardanapallus.
Profuit nulli residem fuisse.

Con nativitate nostri saluatoris.
Hec lumen/ aut cineres spiracula sumere vite
Adiutor. adest matus. fit nichil omnipotens.
Quē nō astra ferunt: nec pontus/ nec capit ether
Signato exhibuit ventre maria deum.
Uita/ vigor rerum/ speciosi gloria mundi:
Femineo obsequio carne volutus eget.

Uult semper tremebunda virtus:
Cum domi segnis pagi fluentis
Secula vite.
Ergo nec celo rapias honores
Desideri nec te videat caminus.
Ultia hec obsunt. qb⁹ abstinebit
Prescia virtus.
Lautior facrus sceleruz periclis:
Peruides quid sit via recta frat.
Terror est nullus mediā tenenti/
Culpa nec error.
Hec tibi curas adimet nocentes.
Afferer menti solidam quietem.
Hec freq̄ns votis/ humilis veret.
Templa deumq̄
Querit et vite miseretur egris.
Admonet sōtes: fouet et pusillos
Parie seruit: socios honorat.
Curat amicos.
Prospis nō se / nec honore tollit.
Hec malā sorte lacrimosa luget.
Prestet in semer/ meditata longe
Temporis iras.
Horridam dices aditu. q̄ illuc
Dura paupertas vigil elaborat
Et sequax veri macies seuera.
Dux sit eunti.
Inde si transis: nimsum suaves.
Fert iter fructus. q̄bus assuetus/
Despues mundi fluidos nitores
Gerta. choreas.
Hac fides robur tulit/ et decorum
Hac poluz multi rapuere fores.
Hac precor frater monit⁹ subito/
Dum valet etas.

Matus inops vagit. pannosus ab ybere pender.
Pendit et edicto cesarisi era nouo.
Cur sic diuinis tribuent humana decorem
Efficiet liquidum densior ymbra polum?
Sic tulit infelix miserandi noxa parentis.
Quem tamen ut redimat: fit deus auditor/homo.
Ille deo tumidus spreuit parere iubenti.
Hic rerum princeps paret: et obsequitur.
Se super elatus ruit ille: ruere sequaces.
Per fenum/et stipulas hic rapit astra cruce.
Sic longe aduersa posita est ad vulnera cura.
Et censere humiles parua decere pios.

Che eo quod scriptum est. Abulser amicta
sole/ Et luna sub pedibus eius.

Est ysa in terris celesti semine feta
Virgo:nec effregit viscera casta pudor:
Hanc circuiriadans vestibat lumine phebus.
Subter erat teneros clara dyana pedes
Stella coronabat roseos bisilena capillos/
Migra tenebrarum nubila discutens.
Hanc possis vere christi dixisse parentem
Nam virtutis habet omne Abaria tubar.

Che tintinnabulo dñi Abilonis dillers
Larnutii. episcopi. Campana loquitur.

Ade sacer antistes ut signem tempora Abilo
Flauit Ago lites. prandia concubium.
Presulit egressum cunctis prenuncia signo.
Sic ego Abilonem sepius icta canam.

Cad dominum Johannem de beauuost
Andegauensem episcopum.

Credita multa prius que de te magna ferebant
Andegauie pater cerimus aucta nimis.
Antique hystorie et rerum prediues abundas.
Et grauter dictis que facuere leuas.
Ecce tibi Roma cedet superata loquendo:
Vel genitus mala cesserit ille tibi.
Perge decus lygeris: conscendes sydera fama.
Et faro eruptus: stabis in ore vitrum.

Constituta venalis alloquitur emptorem.

Quisquis ades legum: casto preuentus amore
Quisq[ue] opas maneat nupta pudica domi.
Ade longe connubio/generoso patre puellam

d. liij.

FREIE UNIVERSITÄT
BERLIN
UNIVERSITÄT
PERU
Pernula sum: et gnata Justiniana vocor.
Multa meus genitor ad dotem predia gnate
Contulit: et genero precumulauit opes.
Est reuelare meum quid legum nomina signent.
Quid plebs/imperium/rex/senatus agat.
Quoq; vetusta libris iussere volumina prisca:
Hec super effuso porto refusa sinu.
Fida coma si vis: si vis seruabo penates.
Nil erit in nobis quod muliebre vomas.
En tam pre foribus extrusa et nubilis assum/
Ex pacto si quis forte maritus erit.
Ade paruo abduces. paruo nutritis amatam.
Luius ab vberibus lac tibi melq; fluat.

¶ Lodoico rantonū episcopo.

Si me presul amas: si vis prestare beatum:
Me vatem appelles libertore ioco.
Inuidiosa nimis geritur res. est prope dignum
Compede/musarum consenuisse foro.
Ab hoc aderit quisq; nimium cerebrosum: et audax
Scotides arguitus/plus muliere dicax.
Hem scelus. hic preter sacerorum iura: poeses
Deuocat et nyfa: numina prisca colit.
Cedar: et immundo non fedet pulpita cantu/
Quo potuit cyrce fallere corda dolis
Sic bachatur iners per seadas turba clientum.
Sic litppa est: rutilo sydere lesa furit.
Ergo michi: et musis que possum forte canenti/
Nomini et tituli nil peter addideris.

¶ Clerus hi quēdam illiberalem alloquuntur.

Si nimis audaci pulsamus limina fronte:
Parce. nec in seruos asperiora refer.
A foribus sepe non exauditus abiut:
Qui modo te noster auctor adire subet.
Nunc forte angusta patuit: dum tanua nobis
Ult superest pressis poste reuulla toga.
Si placet ad missos breuiter cōmissa loquemur.
Sin contra: est yetitis fas remeare domum.

¶ Ad quendam qui de amore hoc

distichon spargebat in vulgus.
nescio quid sit amor. nec amo. nec amor. nec amauit.
Sed scio si quis amat: viritur igne graui.

¶ Responsio per contrarium.

Expertus didisci quid amor sit. semper amauit.
Et michi blandus amor/blandior visus fuit:
Tunc ut ipse volo. nec amoris flumina desunt:
Que suaves flamas ymbre rigent placido.

27
De cerea lucerna bicolori.
Discolor hec lampas rubro pretendit amorem.
Pretendit candor integritate fidem.
Hec virtus/animu in fortu si bina manebit
Surget ad ethereos splendida flamma choros.

26
De eadem.
Cereus ut late flammis et luce coruscat:
Sic opere et meritis inclita vita nitet.

Ad iohannem sautetum theologum doctorem.
Garrula cuz nuper Sautetum fama referrer:
Se tandem in nosros convulit ampla lares.
Non qualis baubo: sed maxima quanta sophocli
Ueribus excelsis clara perenne volat.
Ahe pudor inuasit: q que vicina sonabant:
Uix michi surdastro noscere musa dabat.
Sed neq; theologum fidelis quem feruor adurit
Audieram sonis velle cotre choris.
Ibo inquā: et plenum venerabor apollinevatem.
Gallia quo ligures vincat: et Ausontios.
Bratulor ergo tibi musis dilecte poeta
Quem numeris clarum clyo canora facit.
Sed quo semper eas felici carmine maior/
Dic que meonidem patria certa tulit:

Responsio per Sautetum.
Scotus aquinatem non tanto pulsat achille:
Sautetum quanto magne guagulne feris.
Diuinos latices sancto sub principe thoma
Hauro. quos reliquis fundere mente sedet.
Pyertus calor ipse meum non contigit vnc
Pectus. adest nulla musa vocata michi.
Sautetum placidus nunq; cognouit apollo.
Promere tam villam barbariemq; pudet.
Le lepos ipse alius: tibi nupsit summa poesis.
Sat michi sit ferule supposuisse manum.
Dum thomam relego/dum nescio prorsus homerum:
Que sit meonidis patria certa petis.
Quod petis hoc nosti. varios sibi soris dedit ortus/
Huncq; refert cluem grecia tota suum.

Ad occultum detractorem
Herculeus labor est linguacibus obdere pessum;
Expurgare prius desinet anca nates.
Ecce iterum latitator iners surrexit ab antro.
Arqz venenata sibila deuomuit.
Ab hoc raptim fugitans colubro non impar/in umbra
Suspectat/quanti vulnus inane putem.
Hec responsa ferat.mecum non pugno:sed hosti
Dum patet.auryero nomine notus agit.

C Petre bury canonico Ambianensi
Petre musarum memorande cultor
Carior nobis opibus beatis:
Quisquic animis feremur:
Abhore propinquas:
Qui vimus mentis nimis impotentes.
Nil stat impressum probiter.volentes
Nolumus quicquid dubius bonorum.
Prob vagus error.
Pronus ut ciclus properantis eis.
Lollit incertos inopina finis.
Hec fere quisquis repetit sagacis
Commoda vite.
Nos rapit lucrum.trahit zlibido.
Nil minus vera pertinuit salute.
Luce donandi colimus tenebras
Carnis inique.
Sed diu pigros tenuit veteranum.
Ad de laudes moniti ruamus:
Qui citans pansis manibus morantes
A cruce pender.
Ille peccatis adhucbet medelam.
Excitat segnis animi sopores.
Auget et robur. ventram rogemus
Petere gementes.

C Ad eundem.
Ite meo petro dicturi ex corde salutem.
Petro cui datus carmen apollo dedit.
Hec tenuis pudeat vestitos forte togelle:
Cum nulla est sordes: vel caro nuda placet.
Eudimus hec raptim votum incendente maria.
Currite.lux celo promiscat.ite citi.
C Ad diuinam matrem salvatoris.

27
Virgo cui tellus/cui ponibus seruit/z ether.
Da stabilem sine labe animum.da corpus opim is
Uiribus integrum:patiens algoris/z celsus.
Letera que fluitant vario discrimine sortis
Et labor/z cura/z solers industria queret.

Ad obrectatores vuillermi tarditut.
Hactenus est lustum:linguas frenare locantes
Carta nec a valuis pendeat vlla meis.
Non locus hic rixas:sed sancta silentia poscit.
Et que animum curant sobria verba dei.
Qui vos seuos agit torquens discordia liuor:
Tanti ne est merces vocis iniquiloque?
Discipulum decuit montius audire iubentis:
Dum parce/z vere pulpita rhetor agit.
Ast sibi Cardiuus nimis arrogat.excreat omnis
Rhetores:z se fert vaniter ad stuperos.
Cloxi nulli tecta est .solus precepta loquendi
Caller.agit causas.vrget.inescat.ouat.
Tintus in lingua vicio sine /fluminis instar
Decurrit sermo/purus/amenus/
Astrinxit paucis annos volumina cartis
Que faciant quinto rhetora quēq die.
Et damnat priscos:z marcum rabula carpit.
Non sero iactantis tam pudibunda viri.
Esto.fuit michi semper fandi censoribus hic mos.
Da veniam.laudis ossibus heret amor.
Audi.disce.sauve.dat vires plausus eunti.
Laxat aquas nubes excita flaminibus.

Ad Petrum bury canonici Ambias
nensem:carmen asclepiadeum.
Quid te versiculis ut queo molibus
Runc promoueo:sed tacitus siles.
Et tantum auribus/z iudice corculo
Appendis numeros leues?
Censen nos paribus ludere fistulis
Illi qua celebris mintius intonaiz:
Non sarcis canimus:nec trahimus feras
Sed te pyerium senem.
Te miris superos nysa canoribus
Et vidit satyros flectere suauiter.
Et me sepe lyra/dum resider sopor
Ultro comiter excitas.

Munc pulsus resona vel michi tardulo.
Si post letus ager temperet estibus:
Proludes calamo turtior ad gregem
Equum postulare mihi petre.

Giovanni Andree ferabos poete laureato.
Magna reprobatis celesti voce ioannes.
Unde queant lingue peregre culta loqui.
Sic poruit silvas durs cum cantibus orpheus
Infernusq; iouem flectere carminibus
Ast dicam ingenue nullo blanditiae verum.
Mostrates spernunt nestoris ore trahi.
Sunt nuqe quecunq; maro/quecunq; beatus
Dixerit orator/sit licet Isocrates.
Ingenium fareor est illis:quale per orbem
Non aliud forsitan celsius inuenias.
Sed lingue et verbis tantum modulamina curant:
Quatinus ad scoti scripta legenda sat:est.
Si quis aquas elyconis amat vel numina rident:
Leserit ille fidem quam suuat illa sequi.
Et quos principio tibi spectas esse fauentes:
Protinus ad summum tertia lux abiget.
Difficile ingreditur regina oratio mentem
Tlestibulo catus nulla thalia sedet.
Hinc probata manis lalasse rudimina rhetor:
Quem bene dicturum gloria celsa manet.
Haud tamen idcirco frustra per pulpita cantas.
Unus et alter erit quem tua scita trahant.
Et iam post latio tibi partam carmine famam:
Mominis ipsa tua gallia testis erit.
Te quo(ni pudeat gallo cantarier ore)
Dum vita extabit versibus ipse canam.

Dönicus Abancinus Roberto gaguino. S.v.
Leda silua michi surgit.sed acuta bipennis
Est tibi.tum dure falcis acumen babes.
Si stipes peccat:dura concide bipennis.
Si fruticant ramii:falce secare velis.
Stipes erit totus/si non placet:ipse reuulsus
Hec sine de ramis luxuriare comas.

Idem ad eundem.
Dignatuo ferro vereor sit silua recidi.
Sed potius flammis illa abolenda tuis.
Aut ioue sub pluuiis ne sit compulsa natare

In scis: que flamas semper et odit aquas.
 Le vulcane precor: precor et tua numina tethys
 Ut silue parcas arboribusq; meis.
 Si tamen ipse furoz cogit: scitore q; vna
 Si per vos pereat: altera silua subit.

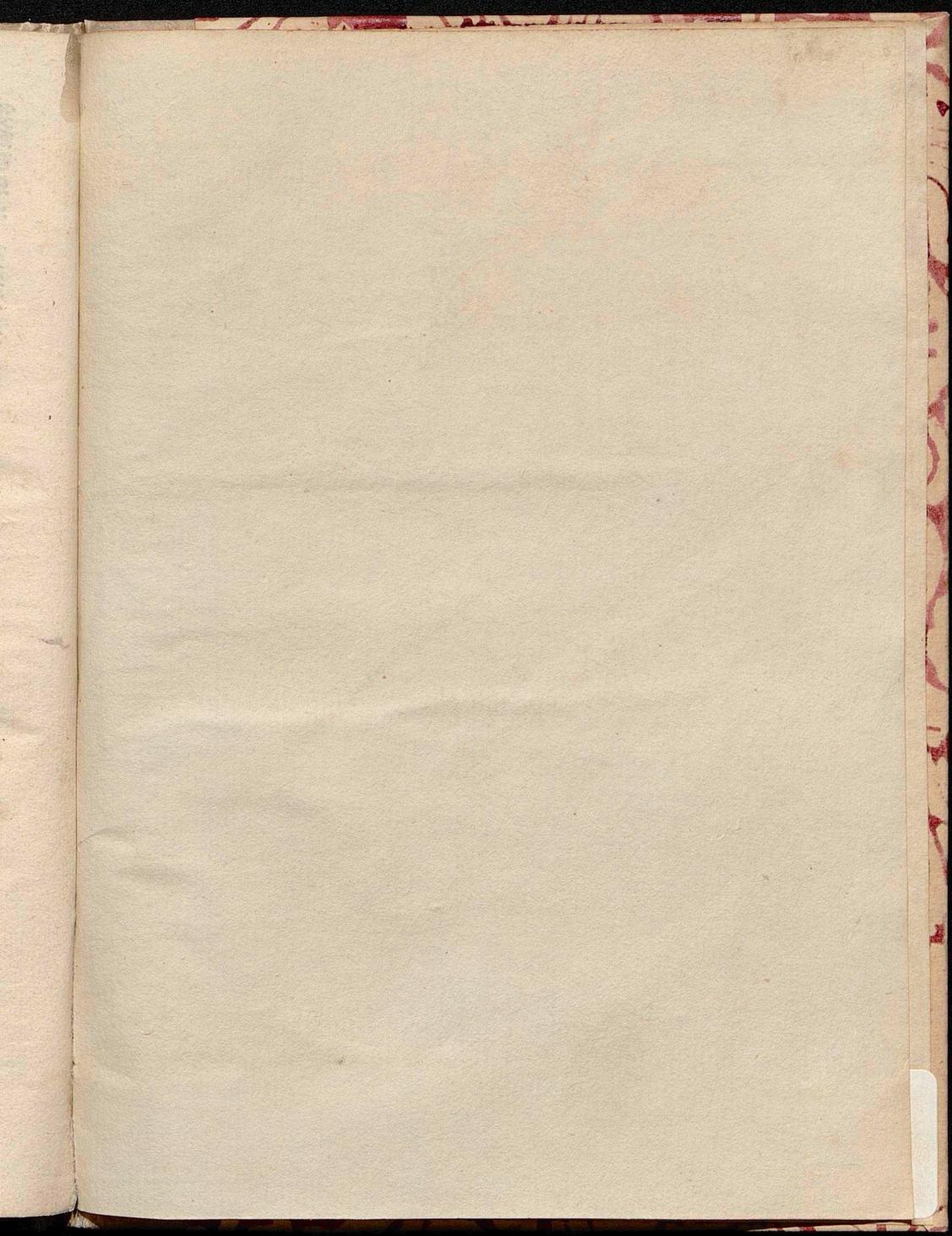
Cad dñicūm **A**hancinum responsio:
 Ignibus/aut rapido ne mandes flumine mergi
 Que mancine facis carmina digna ioue.
 Amphiona ferunt thebarum menta cantu
 Et illices duras exagitasse lyra.
 Lumina sic potis es/ vel retroflectere manus:
 Tam purum et dulce conficis arte melos.
 Non ergo audebo seuia temerare blennii.
 Quos deceat lucos religione coli.
 Se tollant potius letis ad sydera ramis.
 Atq; his ydeum cedat/ et omne nemus.
 Hic satyri ludant/ et tangant plectra apei.
 Delius arguto pollice carmen agat.
 Sic me(crede)tui versus dominice leuarunt:
 Ut solet egrotos dum venit alma salus.

Cad diuam **A**riam saluatoris matrem.
 Non satis audenter tibi virgo nescia sordis
 Gordidus ipse malis debita vota fero.
 Sed me sumpta salus: euicto funere: cogit
 Te benefacricem laudis honore sequi.
 Decumbebat iners tremulo spiramine corpus:
 Atq; effeta caro mortis agebat iter.
 Tu precibus clamata meis/tu virgo benigna
 Protinus ad robur languida membra vocas.
 Hac ope defensus/grates et munera pono:
 Atq; aram et numen pronus adoro tuum.
 Tu posthac si morbus erit: festino medetor:
 Ne cum carne ruat mens superata malis.

CAdolescens senem alloquitur.
 Dic venerande senex: humanum viuere quid sit?
Censis responsio.
 Transitus in mortem/cure/plenusq; laboris:
 Ni soletur amor/spesq; fidesq; dei.

Cversus Roberti gaguini/generum diversorum scdm
 artem hic inscriptam compilati feliciter finiunt.

1. *Exodus* 12. 1-14. *Leviticus* 23. 1-22. *Numbers* 28. 1-15.
2. *Exodus* 12. 15-28. *Leviticus* 23. 16-22. *Numbers* 28. 16-22.
3. *Exodus* 12. 29-36. *Leviticus* 23. 23-25. *Numbers* 28. 23-25.
4. *Exodus* 12. 37-42. *Leviticus* 23. 26-32. *Numbers* 28. 26-32.
5. *Exodus* 12. 43-51. *Leviticus* 23. 33-36. *Numbers* 28. 33-36.
6. *Exodus* 12. 52-58. *Leviticus* 23. 37-43. *Numbers* 28. 37-43.
7. *Exodus* 12. 59-67. *Leviticus* 23. 44-47. *Numbers* 28. 44-47.
8. *Exodus* 12. 68-72. *Leviticus* 23. 48-50. *Numbers* 28. 48-50.
9. *Exodus* 12. 73-81. *Leviticus* 23. 51-54. *Numbers* 28. 51-54.
10. *Exodus* 12. 82-87. *Leviticus* 23. 55-58. *Numbers* 28. 55-58.
11. *Exodus* 12. 88-91. *Leviticus* 23. 59-62. *Numbers* 28. 59-62.
12. *Exodus* 12. 92-98. *Leviticus* 23. 63-65. *Numbers* 28. 63-65.

21

~~40~~
31. 10. 83

Freie Universität Berlin

1547061/188

480/81/14091(1)

RARA

X13<811/001100010

+ colorchecker CLASSIC

x-rite

